

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostili. Od 5. do 17. se-
ptembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primorski

dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418
GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 85723
ČEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.000 lir - Leto XLV. št. 198 (13.429)

Trst, petek, 25. avgusta 1989

Tadeusz Mazowiecki je bil potrjen za šefa vlade z večino glasov

»Poljska se bo prenovila samo če si to resnično vsi želijo«

Čudežnega recepta za izhod iz krize še nima, ima pa veliko načrtov in dobrih namenov - Nova vlada bo ostala zvesta načelom Varšavskega pakta - Seznam ministrov še pred kocem meseca

Poljski parlament je včeraj izvolil Tadeusza Mazowieckega za novega ministrskega predsednika. Mazowiecki je dobil veliko večino glasov, zanj pa je glasovala večina komunistov. Takoj po izvolitvi je šef vlade menda telefoni-
ral papežu Janezu Pavlu II. (Telefoto AP)

VARŠAVA — Katoliški intelektualec in novinar Tadeusz Mazowiecki je novi šef poljske vlade. Parlament ga je izvolil s 378 glasovi (skupno je glasovalo 423 poslancev), 41 vzdržanimi in 4 nasprotnimi glasovi, medtem ko je bil potrebnih kvorum 212 glasov. Zmaga Mazowieckega je torej gladka, saj je zanj glasovala tudi večina komunistov: 128 na 163 prisotnih poslancev PZDP.

Takoj po imenovanju se je novi ministrski predsednik sestal s predsednikom Jaruzelskim, nato pa je na tiskovni konferenci odgovarjal na vprašanja novinarjev, ki so za to priložnost prišli v Varšavo domala z vsega sveta. Mazowiecki je takoj dejal, da nima pravega recepta za izhod iz hude gospodarske krize, v katero je zašla Poljska, ima pa veliko načrtov in dobrih namenov. Predvsem bo skušal odpraviti vse odvečne birokratske ovire, ki preprečujejo razmah zasebne pobude in omejujejo proizvodnjo. »Poljaki so spoznali okus svobode, čas je, da dobijo tudi kruh in priboljšek,« je poudaril Mazowiecki. Napovedal je tudi nekakšen dogovor s sindikati, da vsaj v doglednem času ne bi prišlo do stavk, ki bi delo ministrskega predsednika in

nove vlade samo ovirale. Iz Šlezije pa so medtem že prišle vesti, da so rudarji prekinili stavke in se obvezali, da jih ne bodo oklicali vsaj do zadnjega oktobra. Njihovemu vzoru so sledili tudi avtoprevozniki.

Največje zanimanje seveda velja za novo vlado, ki jo bo moral sestaviti Mazowiecki. Na ta vprašanja pa ni bilo jasnih odgovorov, razen že zastarelih napovedi, da bo nova poljska vlada zastopala vsa demokratična politična gibanja, ki so nastala iz ljudstva. Mazowiecki se je vsekakor obvezal, da se bo takoj lotil dela, tako da bo novi vladni kabinet sestavljen najkasneje do konca tega meseca. Napovedal pa je še, da bo prva naloga novoimenovane vlade ta, da bo posredovala pri svetovnem denarnem skladu, naj prestavi rok, v teku katerega bi morala Poljska predstaviti gospodarski stabilizacijski načrt, na podlagi katerega bo deležna potrebnih sredstev. Kar se tiče Varšavskega pakta in pa je Tadeusz Mazowiecki napovedal, da mu bo ostal zvest, v odnosih s predsednikom Jaruzelskim pa si želi vzajemno spoštovanje pristojnosti in odločanja.

Francoske ladje dodatno zapletle položaj v Bejrutu

BEJRUT — Medtem ko v Bejrutu topovi stalno bruhajo ogenj, se je pred libanonsko obalo zasedla francoska vojna flota, ki ni mogla do konca izpeljati svoje misije. Sidra so morale francoske ladje vreči še v mednarodnih vodah, saj so Sirija in njeni šiitski zavezniki zagrozili, da bodo francoske ladje pozdravili z granatami, če bodo zaplule v libanonske teritorialne vode.

Položaj postaja tako vedno bolj zapleten, pa čeprav Pariz še vedno trdi, da mu gre le za miroljubno rešitev libanonske krize. Zato predvidevajo, da bo Francija skušala s Sirijo doseči kompromis, da bi na kakršen koli način, brez prihoda v libanonske vode, oddala živila ter zdravila obema sprtima stranema in eventuelno evakuirala sedem tisoč Libanoncev s francoskim potnim listom.

Pri tem bi kot posrednik lahko služil pomočnik sovjetskega zunanjega ministra Genadij Tarasov, ki je včeraj preko Damaska prispeval v Bejrut, svoj prispevek pa bi lahko dala tudi posebna komisija ES, ki je včeraj iz Pariza odpotovala v libanonsko prestolnico. Komisijo vodi francoski veleposlanik v Libanonu, njena glavna naloga pa naj bi bila v tem, da nudi pomoč vsem stranem v Libanonu in ugotovi najnujnejše potrebe tamkajšnjega prebivalstva.

Po nekaterih ocenah v verigi od Tallina do Vilnusa 3 milijone ljudi

Velik odmev protesta na Baltiku Moskva zagovarja kritičen pristop

MOSKVA — Več kot 2 milijona ljudi se je v sredo ob 6. uri popoldne odzvalo pozivu Ljudske fronte v Latviji, Litvi in Estoniji in se povsod po teh treh republikah združilo v dolge žive verige, kjer je vsak stisnil roko bližnjemu. Na ta način so prebivalci baltičskih republik protestirali proti posledicam pakta Ribbentrop-Molotov, ki je imel za posledico tudi priključitev teh do takrat neodvisnih republik k Sovjetski zvezi. Z živo verigo pa so tudi na svojstven način zahtevali, da se sporazum med Hitlerjevo Nemčijo in Stalinom ne prizna, trem baltičskim republikam pa vrne neodvisnost.

Ta protest, ki pa v sredo ni bil edini, saj so v podporo prebivalcem baltičskih republik manifestirali tudi v Moskvi, pa je našel izredno širok odmev v tisku. Medtem ko na zahodu v glavnem z naklonjenostjo poročajo o zahtevah Latvije, Litve in Estonije, pa je dopisnik Pravde iz Tallina glasne zahteve po ponovni neodvisnosti baltičskih republik ocenil kot »nepremišljene« in

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Simboličen stisk rok je pomenil svojevrstno zahtevo po neodvisnosti

(AP)

V Pragi izpustili in izgnali vseh 8 Italijanov

PRAGA — Češkoslovaške oblasti so včeraj izpustile vseh osem italijanskih državljanov, ki so jih priprli v ponedeljek v Pragi med manifestacijami ob 21. obletnici vdora sil Varšavskega sporazuma v ČSSR. Kot so povedali nekateri izmed njih, jih med tridnevnim priporom fizično ni nihče mučil, zato pa naj bi bilo bolj čutili psihično maltretiranje.

Osmerica ni bila obtožena nikakršnega kaznivnega dejanja, morali so le zapustiti češkoslovaško ozemlje. Poleg Italijanov naj bi včeraj izpustili tudi vse ostale priprte tuje državljane, kakor tudi vse zaprte domačine. Od tujcev gre za Poljake, Sovjete, Vzhodne Nemce in dva Avstrijca. V zaporu naj bi po nekaterih vesteh ostala le še dva madžarska državljana.

Napad na Muževiča bo preiskala posebna komisija

Muževič Primorskemu dnevniku

LJUBLJANA — Član predsedstva centralnega komiteja ZKJ Boris Muževič se je včeraj prirčno razgovarjal s časniki Primorskega dnevnika dopisnikom Bogumilom Samso in urednikom zunanje politične redakcije Ivanom Fischerjem. Prosil ju je, da posreduje preko dnevnika prirčne pozdrave vsem čitateljem Primorskega dnevnika, istočasno pa tudi prošil za razumevanje, ker ne želi dati nobene posebne izjave kakršnemukoli sredstvu množičnega obveščanja, ki ne izhaja v Jugoslaviji. Pri tem je tudi opozoril na obsežno izjavo, ki jo je dal agenciji Tanjug, v kateri je podrobneje opisal celotni dogodek.

V izjavi Boris Muževič neposredno, v prvi osebi, podrobno brez olepševanj, preprosto in jasno opisuje dogodek z vsemi podrobnostmi. V bistvu je verzija skoro enaka, oni, ki smo jo že objavili pred dnevi. Vendar pa je izredno zanimiva, neposredna, pretresljiva in prepričljiva, zato jo objavljamo skoro v celoti na 2. strani.

BOGO SAMSA

BEOGRAD — Zasedanje predstava centralnega komiteta ZKJ in njegovo uradno sporočilo o pretepanju slovenskega člana Borisa Muževiča je v ospredju zanimanja celotne jugoslovanske javnosti. Pri tem se še zlasti poudarja, da se je prvič zgodilo, da je osrednji jugoslovanski partijski organ direktno, ostro in jasno kritiziral beograjsko partijsko organizacijo in da srbskim članom predsedstva te obsodbe ni uspelo preprečiti. Očitno tudi to dejstvo odraža zanimivo razmerje sil, ki se je med jugoslovanskimi komunisti oblikovalo v tem primeru in o katerem smo podrobneje že poročali včeraj. Poudariti je tudi treba pomembno vlogo partijske organizacije Jugoslovanske ljudske armade, katere vodilni predstavnik je zavzel zelo jasno in načelno stališče in s tem bistveno prispeval, da je prišlo do jasne in nedvoumne obsodbe nasilja.

Včeraj so tudi sporočili, da je zvezni sekretarjat za notranje zadeve zahteval podrobno poročilo o primeru in da je srbsko notranje ministrstvo

ustanovilo preiskovalno komisijo, v kateri naj bi bil tudi funkcionar zveznega tajništva za notranje zadeve.

Kakšna bo srbska reakcija? Treba bo počakati na jutrišnja sporočila srbskega tiska, vendar vse kaže, da nameravajo vztrajati na svoji verziji, da ni nihče pretepal Muževiča, da to sploh ni važno, ker je Muževič takšen in drugačen, ker slovenski komunisti blatijo in žalijo srbsko vodstvo in s tem žalijo srbski narod. V takem stilu so objavili v včerajšnji Politiki pismo uredništvu in torej, ko so se stvari že razjasnile.

Zasedanje predsedstva ZKJ je bilo posvečeno predvsem pretepanju svojega člana in policijskemu nasilju, vendar so prvi dan razpravljali tudi o izredno težavnem gospodarskem položaju. Uradno sporočilo je do kraja dvoumno in kompromisno. Na dolgo in široko namreč hvali vlado in vladne ukrepe, češ da so na liniji stabilizacije, utrjevanja gospodarstva, ustvarjanja tržnega gospodarstva. Skratka vlada ravna vse prav in lepo

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Član predsedstva CK ZKJ Boris Mužević podrobno opisal četrtkov incident z beograjsko policijo

● Posebna preiskovalna komisija

NADALJEVANJE S 1. STRANI

in zasluži polno podporo. Nato pa sledi nelogičen zaokret, ko se zahteva poseben antiinflacijski in socialni program, češ da visoka inflacija vzbuja socialne napetosti in da brez konsenza ni mogoče voditi reformno politiko. Na tej osnovi naj bi torej jeseni v skupščini razpravljali o protinflacijskem programu, katerega pa se vlada na vso silo otepa, saj zamrznitev cen in plač ne vodi nikamor, razen k še hujši inflaciji in k dokončnem gospodarskem propadu Jugoslavije.

Razlage so dvojne, po eni plati menijo, da se je tudi s tem stališčem utrdil položaj predsednika Markovića, po drugi pa naj bi vsaj verbalno ustregli Srbiji in Črni gori, katerih gospodarstvi sta do kraja na psu. Vendar pa prevladuje mnenje, da vlada ni na prepihu, čeprav se nadaljuje stalen pritisk srbskega vodstva in poskus, kako bi jo odstranili, vendar brez nobene konkretne perspektive ali konstruktivnega predloga.

LJUBLJANA — »Videl boš svojega Boga, polomil ti bom vse kosti,« mi je velik, močan miličnik grozil, medtem ko me je tepel... Pri vsem incidentu ostaja dejstvo, da sem naredil prekrška, da pa nisem nikogar žalil ali psoval. Ob dokumentih, ki so ju miličniki imeli - potni nalog in prometno dovoljenje - sem trdil, da sem član predsedstva CK ZKJ, navzoč je bil moj kolega iz službe, pa so me vseeno pretepli,« je za jugoslovansko javnost prek uredništva Tanjuga v Ljubljani Boris Mužević dal svoje poročilo o incidentu 17. avgusta ob 19.20 v Ulici Mladinskih brigad v Beogradu.

Boris Mužević je podrobno opisal, kaj se je dogajalo, ko so ga miličniki ustavili na poti k večernemu dogovoru s sodelavci (pripravlja gradivo za sejo CK ZKJ o političnem pluralizmu - op.ur.). Kako je ustavil avto, kako se je ravnal po navodilih prometnih miličnikov, kako je prosil, naj ga identificirajo, ker ni imel s seboj nobenega osebnega dokumenta. Miličnik je Borisu Muževiću rekel, da ga to ne zanima in da vsak lahko reče, da je član predsedstva CK ZKJ. Miličnik je poklical patruljo, zahteval je, da se Mužević podvrže alkotestu, kar je ta odklonil. Ves čas je pa zahteval, naj preverijo njegovo identiteto pri dežurni službi CK ZKJ. Medtem je prišel mimo najprej Muževićev kolega, zaposlen v CK ZKJ, s katerim se je Mužević pogovarjal, potem pa se je pripeljala - po 20 minutah - še patrulja milice.

»Tedad se je začelo nasilje, za katero nisem mogel verjeti, da je možno; verujem v pravno državo, do tega dne sem popolnoma zaupal milici, tudi ko sem kdaj prej naredil prometne prekrške - naredil pa sem jih v svojem življenju - sem zmeraj ravnal kot tisti, ki je kriv, dolžnost milice pa je, da opravlja svoje delo - po zakonu!« je izjavil Boris Mužević.

V svojem sporočilu Boris Mužević ne navaja imen, govori o močnem, velikem miličniku, ki ga je z udarcem vrgel v miličniško vozilo, potem ga je trikrat udaril z roko. Po tem so sledili udarci z gumijevko, ob nenehnih grožnjah, »da glavno še pride«. »Prosil sem miličnika, naj me neha tepsti. Po udarcih, ki sem jih dobil, to pretepanje pa so videli vsi navzoči miličniki in mimoidoči, sva se vrnila do drugih miličnikov. Tu je bil tudi neki tovariš v civilu, za katerega je miličnik, ki me je bil tepel, rekel, da je njegov šef. Ko je miličnik povedal šefu, kar mu je hotel povedati, sem zbral toliko moči, da sem šefa prosil, naj mojo identiteto preveri v dežurni službi CK ZKJ in naj mi dovoli telefonirati - pred nadaljnjim pretepanjem, ki mi je bilo obljubljeno. Šefov odgovor je bil, da bi me moralo biti sram, da se tako obnašam, če sem res član predsedstva, da sem predzren. Na koncu je rekel: »Odpeljite ga in mu vzemite kri.« Potem je poklical miličnika, ki me je bil pretepal in sta se nekaj pogovarjala. Pozneje sem zvedel, da je moj kolega, ko je videl, da me pretepa, rekel miličnikom, da sem res član predsedstva CK ZKJ, vendar so mu odvrgli, naj se v to ne meša! Kakih sedem miličnikov je gledalo, kako eden od njih pretepa državljana te države, ki poleg tega še trdi, da je član predsedstva CK ZKJ, pa nihče od njih ni reagiral. V tem trenutku me je tisti, ki me je pretepal, vprašal, če hočem pihati v balonček. Odgovoriti sem mogel le z da ali ne, odgovoril sem z da. Naprava je pokazala 0,0, torej brez kapljice alkohola.«

Boris Mužević je tudi pojasnil, kaj se je dogajalo potem, ko so ga pripeljali pred stavbo CK ZKJ, kako so ga z miličnim vozilom odpeljali domov po dokumente. Ko se je iz stanovanja vrnil v policijsko vozilo in miličniku, ki ga je bil pretepal, izročil dokumente, mu je ta rekel: »Zdajveste, tudi to je življenje!«

Na Kosovu še potrebni izredni ukrepi

BEOGRAD — Srbsko predsedstvo je včeraj ocenilo varnostno politični položaj na Kosovu in je bilo mnenja, da je še vedno »zapleten« zaradi česar »je potrebno, da ostanejo v veljavi obstoječi izredni ukrepi, ki jih je proglasilo predsedstvo SFRJ«. Kot je znano, je predsedstvo Jugoslavije večkrat napovedalo, da bo pred zasedanjem nevrščenih ukinito izredne ukrepe na Kosovu, s čimer bi za stanje v tej pokrajini postala v celoti odgovorna republika Srbija. Srbsko predsedstvo pa je torej včeraj pod predsedstvom Slobodana Miloševića zahtevalo ohranitev izrednih ukrepov s prisotnostjo tankov, posebnih odredov milice in vsem drugim kar sodi k izrednemu stanju.

Iz Prištine pa poročajo, da so pričeli vpisovati v srednje šole. Letos so prvi rezervirali veliko število mest za srednješolce srbske narodnosti in je trenutno za Srbe še prostih 8.184 mest. (bs)

Tudi Italijanka med žrtvami

LONDON — V brodolomu Marchionessa na Temzi je življenje izgubila tudi mlada Italijanka. Gre za 19-letno plesalko Francesco Dallaglio. Njeno ime je na seznamu žrtev, vendar pa njenega trupla za zdaj še niso našli.

● Protest v baltiških republikah odmeval v mednarodni javnosti

NADALJEVANJE S 1. STRANI

kot alternativo tem zahtevam ponudil »združitev vseh razpoložljivih moči za uresničenje perestrojke«. O človeški verigi v baltiških republikah pa dopisnik Komsomolskaje pravde poroča, da je med udeleženci te verige od ust do ust krožila beseda »svoboda«, pri tem pa dopisnik glasila mladih sovjetskih komunistov dodaja, da si najbrž to besedo vsak po svoje razlaga.

Dogodke ob Baltiku pa je komentiral tudi glasnik osrednjih moskovskih oblasti Jurij Gremickin. Ta je dejal, da so bile ocene o teh dogodkih tako v Sovjetski zvezi kot po svetu izredno različne, da pa je treba k vsemu temu pristopiti zelo kritično. Gremickin je opozoril, da je bilo slišati tudi nekatere »ekstremistična gesla, ki v medsebojno tako odvisnem svetu, v katerem živimo, najbrž niso najbolj primerna in bi bilo zato bolj pametno, da se celoten položaj v baltiških republikah ocenjuje z večjim političnim občutkom.« Sovjetski glasnik je še povedal, da je sovjetski tisk dovolj obširno in objektivno poročal o dogodkih v Litvi, Latviji in Estoniji, razlikovale naj bi se le ocene o številu udeležencev v živi verigi.

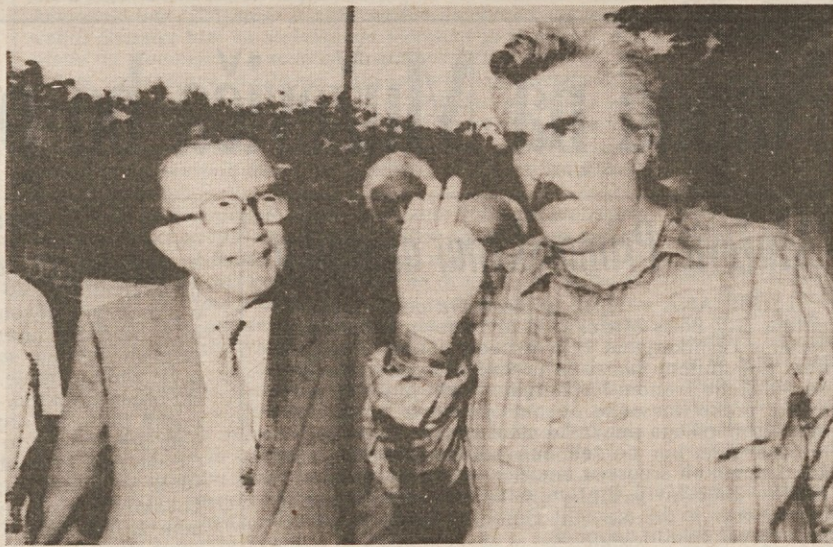
Na slikah AP: v nepregledni verigi ljudi, ki se je vila od Vilnusa preko Rige do Tallina, je sodelovalo preko dva milijona ljudi (levo). Na sliki desno eden od bolj provokativnih letakov, s katerimi so se pojavili nekateri udeleženci verige.

Formigonijevo gibanje se je maščevalo De Miti

RIMINI — De Mita je »katoframazon« in tudi malo »katokomunist«. Pečat je nanj krepko pritisnilo gibanje Comunione e Liberazione z belo knjigo, ki so jo predstavili včeraj na minitngu prijateljstva. Napad CL na De Mito je popoln, polemika zadušljiva, obsodbe, ki bi jih bilo treba vsekakor preveriti, pa ostre in težke.

Zakaj so si »ciellini« privoščili tako knjigo? Giancarlo Cesana, politična glava gibanja, je na vprašanje odgovoril mimogrede rekoč, da je CL zadovoljna zaradi De Mitovega poraza, ni pa še popolnoma zadoščena. Knjiga naj bi bila milostni udarec za bivšega tajnika KD in politika iz Iripinje. Prav slednji vzdevek se v knjigi stalno ponavlja, vselej z ironičnim prizvokom. Poglavje bele knjige, ki je povzročilo največ spotikanja, v bistvu obnavlja dogodke v zvezi z zakupom rimskih šolskih menz zadrugi La Cascina, ki jo je ustanovilo gibanje CL. Zakup so neposredno kritizirali komunisti, zadevo je nato prevzelo sodstvo, afera pa se je končala s krizo rimske občinske uprave in odstopom župana Giubila.

CL ni De Miti nikoli odpustilo, da se ni postavil na županovo stran, ki je med drugim velik simpatizer gibanja

Miting prijateljstva sta obiskala tudi »najbolj ljubljeni« Giulio Andreotti in Muccioi (Telefoto AP)

in andreottijevec. »Irpinskega politika nasprotovanja, obtožbe in neutemeljene ugotovitve KPI niso niti malo brigali,« piše v knjigi, po tej utemeljiti

pa kar dežujejo očitki. CL ga obtožuje, da si je med uglednimi podjetniki s severa našel sponzorje, med katere sodi prostozidar Armando Corona; oči-

tajo mu, da je ustvaril mogočno koalicio, v katero je vključil komuniste, demitovce in scalfarijeve. »V času De Mitove vlade so se dogajale čudne reči, kot na primer preusmeritev ogromnih denarnih vsot v Iripinjo ali nepojmljivi zasluži nekaterih severnih podjetnikov,« menijo »ciellini« v knjigi. A še ni vse, očitki letijo tudi na Maria Agnesa, ki vodi vaticansko glasilo L'Osservatore romano in ki je tudi brat generalnega direktorja RAI, ostriosti pa je deležen tudi tednik Famiglia cristiana in še marsikdo.

De Mitovi može so besni: Clemente Mastella meni, da je vse velika laž, ki temelji na starih nesporazumih med CL in KD; podtajnik KD Bodrato pravi, da gre za »hard politiko ob rdeči luči;« Beniamino Brocca se sprašuje, kje vendar prebiva krščanski duh resnice. Andreotti, velik prijatelj Formigonija in njegovih, skuša gasiti požar: De Mita ni framazon, zadeva o šolskih menzah pa se vleče že najmanj deset let prav zaradi finančnih interesov, ki jih vzbuja. CL pa se že otepa: »saj ne moremo vselej molčati.« V tem vzdušju pa se bo v torek začel vsedrjavni svet KD.

G. R.

Za rešitev deželne krize Danes sestanek KD-PSI

TRST — V okviru posvetovanj za rešitev deželne krize bo danes na sporedu sestanek med delegacijama KD in PSI, ki bo po vsej verjetnosti v veliki meri odločil o sestavi nove koalicije. Stališči glavnih partnerjev dosedanje večine o tej rešitvi sta sicer zelo različni. KD vztraja na zahtevi, da je treba obnoviti dosedanj šeststrankarsko večino, medtem ko so socialisti mnenja, da je taka oblika sodelovanja že preživela in jo je zato treba zamenjati.

Kakšna bo rešitev je težko reči tudi zaradi obnovljene razpoložljivosti dveh avtonomističnih gibanj, Liste za Trst (za njen vstop v večino se zavzemajo socialisti) in Furlanskega gibanja (ob podpori de-

mokristjanov), ki sta na dosedanjih srečanjih v veliki meri omilili svoja stališča do deželne politike. Odprto je tudi vprašanje odnosov med PSI in PSDI, čeprav kaže, da je prišlo med strankama do določenega zblizanja po » aferi « Gonano, ki je zapustil socialdemokratsko stranko.

Deželni svet Furlanije-Juljske krajine se bo vsekakor sestel v torek, 5. septembra: na dnevnem redu ima izvolitev novega predsednika in celotnega odbora.

Stranke imajo torej še deset dni časa za premostitev težav, sicer bo potrebna odložitev seje. Dežela bo tako še naprej brez vlade, kar bo še otežkočilo reševanje odprtih problemov.

News Network poroča iz Kopra

KOPER — Sedež dopisništva britanske televizijske agencije New Network iz Jugoslavije je že nekaj tednov v Kopru. Doslej so gostovali v prostorih časopisnega podjetja Primorske novice, jutri pa bodo dobili svoje prostore na Titovem trgu (bivše sodišče) v Kopru. Ostane jim samo še skrb za čimprejšnjo pridobitev telefonskega priključka.

News Network dela za vrsto ameriških in britanskih televizijskih družb (najbolj za WTN - Worldwide Television News, CBS in SKY News...), ki jih po svetu spremlja kakih 800 milijonov gledalcev iz kakih 160 držav. Dopisništvo v Kopru vodita tukajšnji svobodni novinar Eros Bičič in Arlene Lovrečič, ki skrbita za to, da usklajujeta delo še šestih drugih dopisnikov (rečejo jim "stringerji") iz Zagreba, Beograda, Sarajeva, Prištine, Titograda in Ljubljane. To so seveda domači novinarji, saj pri News Networku menijo, da so domačini veliko večji poznavalci utripa v lastnih deželah, kot bi bili tuji dopisniki, zato so sodelavci te britanske agencije v glavnem prebivalci tistih dežel, iz katerih poročajo.

Za sedež jugoslovanskega dopisništva v Kopru so se odločili zato, ker je po izjavi Dan Damona (glavnega urednika agencije News Network) za Primorske novice, Koper najbolj primerno mesto. Deloma zaradi koprške televizije, ki jim omogoča vso potrebno tehnično opremo in drugo infrastrukturo, delno tudi zato, ker je Koper na določenem informacijskem prepihu, kjer je, kljub oddaljenosti, mogoče veliko zvedeti o dogajanjih v Jugoslaviji.

Gradež in Tržič bosta gostovala mladinske igre treh dežel

TRST — Lahka atletika (moška in ženska), moška košarka, tenis in namizni tenis (ženski in moški): te so športne discipline, v katerih se bodo tekmovalci spoprijeli na 16. mladinskih igrah treh dežel, ki bodo v Gradežu in Tržiču 15. in 16. septembra.

Tekmovanje je že tradicionalno za mlade atlete Furlanije-Juljske krajine, Koroške in Slovenije, ki še niso dosegli 15. leta starosti, in ki se vsako leto v imenu prijateljstva in idealov delovne skupnosti Alpe-Jadran srečujejo na tekmovalnih stezah in športnih igriščih.

Športne igre, na katerih bo sodelovalo okrog 180 mladih, bodo uradno odprli v petek (15. septembra) popoldne, zaključili pa jih naslednjega dne v dopoldanskih urah.

V Gradežu bodo tekmovalja v košarki, tenisu in namiznem tenisu, strukture Fincantierija v Tržiču pa bodo uporabili za atletska tekmovanja.

V 200 menjalnicah koprške banke doslej odkupili približno 64 milijonov dolarjev

PORTOROŽ — Prav imajo tisti, ki trdijo, da ni vse v številkah o turističnih prenočitvah in da je veliko pomembnejše, koliko zaslužka bo pravzaprav prinesla turistična sezona. Vendar bi bilo za marsikatero potezo prepozno, če bi turistično sezono ocenili šele na koncu leta, ko bi preštevali denarce. Ne bi se znali tržno obnašati - povečati propagandno dejavnost, znižati cene, vložiti več truda v delo, skratka - reagirati podjetno. Zato so tudi številke o turističnem obisku za turistično gospodarstvo in vse ostale s turizmom povezane dejavnosti izredno pomembne.

Za letošnjo sezono lahko, vsaj po obisku sodeč, trdimo, da ne bo rekordna in da bo gostov vsaj nekaj odstotkov manj. Zdaj to niti ni več nič čudnega, saj so vzroke že zdavnaj razčlenili tudi vrabci na vejah.

Po podatkih piranske občinske statistične službe so v tej turistično najbolj razviti slovenski občini, ki premore 19.133 turističnih ležišč, v sedmih mesecih letos ustvarili za 2,6 odstotka manj turističnih prenočitev kot lani (v celoti so jih 931 tisoč), od tega je bilo prenočitev domačih gostov za 11,4 odstotka manj, prenočitev tujih gostov pa za 1,8 odstotka več. Podatki samo za julij so še manj ugodni, saj so v tem mesecu ustvarili za deset odstotkov manj prenočitev in tudi tujih je bilo v tem mesecu za skoraj šest odstotkov manj. Medtem ko so v hotelih v sedmih mesecih ustvarili celo za 2,8 odstotka več prenočitev, so v zasebnih sobah v tem obdobju za en odstotek manj, v počitniških domovih za 18 odstotkov manj (cene v teh res niso visoke) in v kampih kar 25 odstotkov manj. Gledano samo v juliju so imeli celo (sorazmerno uspešni) hoteli 5,4 odstotka manj prenočitev kot v istem lanskem mesecu.

Av gust bo po vsej verjetnosti še pokvaril podobo, saj je trenutno na Obali in Krasu 10.654 gostov, kar je 18 odstot-

kov manj kot lani, manj je gostov v hotelih in zasebnih sobah, kampi pa so zdaj nekje na istem, kar pomeni, da tudi vreme nekaj pomeni.

V hrvaškem delu Istre, kjer imajo v povprečju pri vseh turističnih storitvah kakih 20 odstotkov nižje cene kot na slovenski obali, kljub nižjim cenam niso prav nič na boljšem. Samo v sedmih letošnjih mesecih so izgubili kakih 700 tisoč prenočitev, od tega kar 650 tisoč na račun slabšega obiska v kampih. In vendar - kampi prve kategorije v slovenskem delu Istre (Lucija, Ankanan) stanejo tujca 14 nemških mark na dan, medtem ko so kampi umaškega Istraturista (resda druge in tretje kategorije) po osebi približno 50 odstotkov cenejši. Zakaj je prav v kampih tak osip? Cene niso vse! Gosta gotovo zanima, kaj za določeno ceno dobi. Če za te cene ne dobi tople vode, primerne prostora za prikolico ali šotor, čistoče, urejenosti in drugih ugodnosti, si bo pač mislil, da je kamp predrag. Priznati pa bodo morali vsi, da veliko ljudi letos ni odšlo v kampe tudi zaradi slabega vremena in alg. V drugi polovici avgusta, ko se je vreme izboljšalo, je zasedenost v številnih istrskih kampih precej podobna lansk.

Kljub po obisku sodeč ne tako uspešni turistični sezoni, so v več kot 200 menjalnicah Splošne banke Koper v sedmih mesecih odkupili za približno 64 milijonov dolarjev deviz, to je 23 odstotkov več kot v istem lanskem obdobju. Če k temu dodamo še devize, ki so jih dobili s prodajo bencinskih bonov - je znašala vsa menjava 74 milijonov dolarjev, kar pa je v celoti le en odstotek več kot lani. To pomeni, da se je količina deviz iz naslova tujcem prodane bencina, bistveno znižala, kar je bilo po uvedbi nižje cene bencina v tržaški pokrajini tudi pričakovati.

B. Š.

V nedeljo, 10. septembra, v Postojni Prvo srečanje brigadirjev

Brigadirje je večkrat obiskal tudi tovariš Tito

POSTOJNA — Takoj po osvoboditvi je bilo treba v Jugoslaviji visoko zavihati rokave in krepko prijeti za krampe in lopate, oboroženi z veliko mero dobre volje, požrtvovalno in nesebično delati pri obnovi svobodne, a porušene domovine. V tistih časih so se formirale Mladinske delovne brigade, ki so se vključile v številna gradbišča širom po Jugoslaviji, tako pri gradnji železnic, cest, mest in še kaj. Takrat se je tudi mladina Primorske, Notranjske in Istre masovno vključila v ta pokret in v potu svojega obraza pomagala spreminjati lice svoje domovine. Ta oblika prostovoljnega dela, sicer ne več tako masovno, je še vedno prisotna med mladimi.

Da ne bi zamrla tradicija prostovoljnega dela, predvsem pa, da bi se obujali spomini na tiste težke, a slavne čase, se je pred letom dni ustanovil v Kopru Klub brigadirjev, pozneje so se formirali še klubi oz. sekcije v Postojni, Novi Gorici. V teku formiranja je še v Ilirski Bistrici in Sežani. Po vzgledu Kopra so se formirali podobni klubi tudi v drugih krajih Slovenije. Pred nekaj meseci pa je bil v Mariboru ustanovni zbor Zveze klubov brigadirjev Slovenije, ki naj bi v bodoče koordiniral delo takih klubov po občinah.

Na pobudo kluba brigadirjev iz Kopra bo letos, in sicer 10. septembra, organizirano I. srečanje brigadirjev Primorske, Istre, Notranjske in zamejstva, ki so v prvih povojnih letih pa do danes kjerkoli sodelovali na mladinskem prostovoljnem delu. Na to srečanje so vabljeni tudi vsi mladinski aktivisti, ki so bili vključeni v razne odbore, konference in komisije in to od povojnih let pa do danes. To prvo srečanje bo v Postojni, ker v tem kraju so se formirale prve mladinske delovne brigade, od tu so odhajale na razna gradbišča in tu so se, po končanem delu, tudi razformirale.

ŠTEFAN BRATINA

Srednje šole v Kopru: premalo denarja za vzdrževalna dela

KOPER — Še nekaj dni, pa se bodo šolska vrata ponovno odprla. S septembrom prihajajo tudi stare težave, med katerimi so letos v ospredju dotrajane šolske stavbe.

Znano je, da v izobraževanju in vzgoji komaj krpajo konec s koncem, tako da nimajo denarja za redna vzdrževalna dela svojih prostorov. Prej ali slej pa takemu ravnanju, brez krivde šolskih delavcev, sledijo najrazličnejše težave. Prav vse srednje šole v Kopru jih imajo, nekatere večje, druge take, da bodo morale s popravili še počakati na boljše čase.

Izobraževalna skupnost Slovenije namenja šolam v republiki enkrat v letu denarno pomoč za nujna vzdrževalna dela šolskih stavb. V koprsko občino je letos prišlo dobrih 400 milijonov dinarjev, kar je daleč premalo za vse potrebe. Dogovorili so se, da jih bodo razdelili trem šolam: Srednja kovinarska in prometna bo s 150 milijoni popravila streho telovadnice; 80 milijonov bodo v Družboslovno ekonomski šoli porabili za obnovo centralne kurjave, prav te dni pa v Srednji pedagoški in naravoslovno matematični šoli prekrivajo del stare šolske strehe, pod katero je zamakalo učilnice in stopnišče. Za to delo so iz republiških sredstev prejeli 190 milijonov dinarjev.

Kljub tokratnim, res najnujnejšim vzdrževalnim delom, ostaja še veliko potreb. V kovinarski in prometni šoli, kjer so v preteklem letu s pomočjo denarja republiške izobraževalne skupnosti popravili okna, bi nujno morali obnoviti kanalizacijo, vse instalacije, popraviti streho in pročelje hiše. Hudo je tudi v koprski srednji šoli z italijanskim učnim jezikom, kjer se bojijo, da se jim bo zrušila streha nad glavo.

Predstavljenemu navkljub bodo prvega septembra v šole sprejeli večje število učencev. Upajo le, da bodo še lahko organizirali pouk le v eni šolski izmeni. Koliko časa še?

MIRJAM MUŽENIČ

Momjan - jugoslovansko balonarsko središče

MOMJAN — Ste vedeli, da potrebujete en kilometer blaga balonarske svile, če hočete sešiti majhen, vendar pravi balon? In potem bi najbrž potrebovali še nekaj sto metrov šibja, da bi spletli košarko, pa desetine metrov jeklene žice, jeklenke, gorilec, primeren kroj za balon in... vsaj nekaj temperamenta.

O vsem tem nisem imel pojma, ko sem se vzpenjal proti Momjanu - istrski vasi, ki je bila pred 400 leti zelenjavarsko središče severne Istre, pred nekaj deset leti je bila bogu za hrbtom, zdaj pa postaja najlepša istrska vas, vse bližje morju in vse globlje v istrskem raj. Tako me vsaj prepričujejo naši balonarski velemojstri, ki trdijo, da bodo iz Momjana naredili naše glavno balonarsko mesto. Zakaj ravno Momjan? »Ker je to najlepše mesto na svetu, ker je ravno prav visoko, ker so tukaj zmeraj ugodni vetrovi, ker tu ni letalskih koridorjev, ker je Istra pravi raj, brez ovir, ker so Momjanci pravi ljudje...«, naštevata Luka Vidmar in Tomaž Pipp, dva od redkih Jugoslovancev, ki so sami leteli z balonom.

Luka Vidmar ima edini v naši državi potreben izpit za letenje z balonom, saj je pozimi prispel iz ZDA, kjer se je štiri mesece učil balonarstva. Zdaj je verjetno tudi edini, ki ve, kaj bi se lahko v naslednjih desetih letih dalo z baloni (v turizmu, na primer) narediti. V Momjanu ustanavlja balonarski klub MOM Terra bianca (bela zemlja zato, ker je predel ob Momjanu eden redkih v Istri z belo zemljo). Sam je dolgo delal v turizmu in pozna Momjan še iz časov, ko je sem vodil turistične skupine, zdaj skuša v tej vasi primerno razviti turistično ponudbo. Najprej ho-

čejo ustanoviti turistično društvo in organizirati oddajanje zasebnih sob. Teh imajo zdaj kakih 50 ali 60, v nekaj letih jih bo 200, morda 300, je prepričan Luka Vidmar.

Balon je razgrnjen po travniku pred Konobo. Vanj s propelerjem pihajo zrak, ob zidku pa se že počasi zbirajo radovedneži - turisti in vaščani. Momjanci so navdušeni nad načrti, ki jih ima Luka Vidmar. Vsak trenutek so pripravljeni sodelovati, pomagati po svojih močeh. Čeprav bi se vas, oziroma krajevna skupnost s kakimi 1800 prebivalci lahko zdela tako razdeljena (v njej že desetletja in stoletja živijo pripadniki različnih narodnosti) in v vase zaprta, je v resnici vse kaj drugega - složna in odprta do vsega novega.

Komaj se balon malce napne in začne dvigovati treh, Tomaž prižge gorilec in vroč zrak bruhne naravnost v vse bolj razpeto kupolo. Vročina naredi svoje. V minuti ali dveh se balon, kot komaj rojeno žrebe, postavi pokonci. Zdaj ga je že treba zadrževati, da ne pobegne. Na njem nas visi pet ali šest in čakamo na »kapitana«, da bo nared. Spodnji del balonske kupole je iz debelejšega platna, ki vzdrži (ne zagori), če ga plamen za kratek hip oplazi, preostali del balonarske svile pa mora zdržati toplota 400 stopinj Celzija. To je eden od petih ali šestih balonov, ki vzleto ali pristaja v Sloveniji in Istri. Kupola je visoka kakih 20 metrov, v njej je 4200 kubičnih metrov prostornine, doseže lahko 5600 metrov višine, po navadi leti s hitrostjo 4 metre na sekundo, lahko pa tudi hitreje, seveda. Sicer pa je smer letenja odvisna le od smeri vetra, dviganje in spuščanje

pa od razlike v temperaturi zraka zunaj in znotraj balona. Že samo temperatura ozračja v okolju zelo niha, zato je balonarsko lebdenje sestavljeno iz počasnih dvigov in spustov. Če pa je sila, se lahko v slabi minuti spusti k tlu, saj ima na vrhu posebno loputo (padalo, mu pravijo), s pomočjo katerega spušča tople zrak iz balona. Edini sovražnik balonarjev je vreme, mi je zagotovil Tomaž Pipp. Ozrem se in vidim, da je vreme na Momjanu idealno. Z morja pihlja pojemajoči maestral.

Pride Luka, stopiva v košaro. Od nekd se prikaže Andraž Šalamun, vskoči še on. Gorilec zabobni in kot zmaj bruha ogenj v veliko rdečo svileno kupolo nad nami. Še malce in povsem mirno, brez najmanjšega sunka, se kot milni mehurček odlepimo od tal. Vaščani in turisti so vse manjši, vas se uleže pod balon in se preda popolnanskemu soncu. Mi pa tiho drsimo nekaj deset metrov nad starimi istrskimi hišami, ki se zdaj balonu ne čudijo več. »Ciao, Luka!«, slišim z vsakega dvorišča pozdrave (Luka je njihov, začutim). »Viva, Piemontel!«, odvrne vaščanu, ki je prišel v to vas iz te italijanske dežele. Vas je vse dlje in vse nižje. Blizu je Monte Grande, zraven Monte Piccolo. Istra, v vsej svoji popolnosti, je na dlani. Prav sem imel - Istra je iz balona taka, kot sem zmeraj sanjal, da je. Zdaj razumem Luko. Vinogradi in koruza, vse bolj obdelane njivice, zeleni pašniki, gmajna in naš rdeč balon, pod katerim šviga ogenj... V košari pa umetnik, ki išče inspiracijo, novinar, ki ga vleče avantura in izkušnje pilot, ki se najinemu odkritemu navdušenju samo smeji.

Zdaj razumem, zakaj plačajo v Nemčiji za uro takega letenja 350 mark in zakaj snuje Luka, da bi popeljal še več turistov (kot jih je, namreč - šest) za 200 mark skozi istrsko »divjino«. Zdaj vem, zakaj ga je lahko zasvojilo srečanje stotin takih kupol pri Albuquerqueu (Rio Grande, New Mexico). Balon ni poceni - stane 30 tisoč nemških mark, z njim pa je mogoče varno leteti le nekaj 700 ur, potem se material iztroši.

S košaro oplazimo vejevje prvega drevesa, balon se skoraj ujame v akacijev trnje, potem mehko pristanemo na sredo ceste, nekaj kilometrov stran, od koder smo vzleteli. Še sreča, da so istrske ceste v notranjosti tega polotoka tako prazne. »Veš, kakšna je razlika med Momjanom in Ljubljano? Ko sem zadnjič pristal na nekem travniku v Ljubljani, sem moral lastniku za nastalo »škodo« odšteti 500 tisoč dinarjev. Če pa tu pristanem na njivi kakega kmeta, moram z njim v klet na pokušino njegove najboljše kapljice...«

Polet je trajal občutno premalo. Zdalo se mi je vsega nekaj minut, a je bilo skoraj pol ure. Sledi še naporno zlaganje balona na bližnjem strnišču. Pot nas obliva, ker je avgustovska vročina pač pokazala zobe. V začetku novembra bo v Momjanu tridnevni mednarodni balonarski festival, nanj so povabili 14 balonov. Luko pa bom v Momjanu zagotovo ponovno obiskal še prej. Vsak dan, če je le vreme primerno, se tam vzpenja v nebo. In Momjanci verjamejo njegovim načrtom.

BORIS ŠULIGOJ

Ob kroničnem pomanjkanju osebja in novih nalogah Slovenščina v občinskih izpostavah je le dediščina pretekle odprtosti

Pred dvajsetimi leti, ko je osrednji občinski urad edini izdajal takratnim tristočlani Tržačanom anagrafska in druga potrdila, je bilo treba čakati pred okenci uro in še več. Isto se še vedno dogaja tudi danes v nekaterih občinskih izpostavah, kot je denimo ona v Ulici Battisti. V drugih, bolj perifernih je brez dvoma bolje, vsaj za porabnike, ne pa za uradnike.

V letični anketi smo lahko ugotovili, da se vsi pritožujejo nad kroničnim pomanjkanjem števila osebja, ki je za te decentralizirane urade značilno že od njihove ustanovitve. V dvanajstih izpostavah (v bistvu pa jih je petnajst zaradi treh ločenih sedežev v Križu, na Proseku in na Opčinah) je tako bilo včeraj prisotnih 42 uslužbencev, čeprav bi jih bilo za nemoteno poslovanje potrebnih 60. Sami odgovorni priznavajo, da je v primerih, ko je uslužbenec manj kot 48, delovanje izpostav odvisno le od dobre volje in poštrevnosti uradnikov. Nič čudnega torej, če bo katera od izpostav danes jutraj ostala za eno uro zaprta: edini uradnik je namreč odšel po plačo.

Razlogov za tak položaj je več in nekateri koreninijo v začetni fazi odpiranja izpostav, ko je Občina »črpala« osebje iz različnih oddelkov. V tem je treba iskati tudi izvirni greh, da so še danes velike razlike v kvalifikaciji uslužbencev in v njihovih pristojnostih. Nezadovoljstvo zaradi opravljanja višje funkcije, za katero pa niso prejeli ustreznega priznanja, se je z notranjimi natečaji nekoliko pomirilo, vendar ne pri vseh. K temu pa je treba prišteti nove naloge, ki so bile dodeljene izpostavam. To je izdajanje potrdil za oprostitev plačevanja davkov na zdravila in za zdravstvene storitve ter izdajanje bencinskih bonov. Kdor je ob teh dveh priložnostih imel opravka v občinskih izpostavah, dobro ve, v kakšnih pogojih so občinski uslužbenci delali. Uprava je sicer okrepila periferne urade z začasnimi osebjem, ki je delo opravljalo po svoji moči, vendar brez izkušnje in ustrezne priprave. »Ti mladi imajo dvomesečno

pogodbo in v tem času ni mogoče pričakovati, da bodo delali kot mi, ki imamo večletne izkušnje z računalniki, potrdili, stiki z ljudmi, itd. Največkrat se je zgodilo, da smo morali popravljati njihove napake,« nam je povedala uradnica neke mestne izpostave.

Pristojni funkcionarji in odbornica so trenutno na dopustu, zato smo se morali zadovoljiti z odgovori, ki so jih svojčas dali uslužbencem. Osnovni problem je pač širšega značaja zaradi nemoči javnih uprav, da bi namestile nove uslužbenke. V tržaški občinski upravi je več sto nekritih mest in to dobro vedo tudi mestni redarji, ki se že nekaj let pritožujejo nad pomanjkanjem osebja. Če za izpostave damo, da bi morale pomagati tudi rajonskim svetom, je lahko vsakomur jasno, kakšen je položaj. Za rajonske svete pa sploh velja ocena zase, saj se je njihov pomen, mimo volje posameznih svetov, izkazal za malenkostnega. Glede na leta - konec šestdesetih - ko so bili ustanovljeni, se utrjuje domneva, da jih je takratna politična uprava uvedla s prvenstvenim namenom, da bi preprečila nastajanje odborov, za katere je kazala nevarnost, da postanejo preveč vplivni na javno mnenje posamezne četrti. Kot primer naj nevedimo odbor za Sv. Svoboto.

S takšnim trendom še posebno ne moremo biti zadovoljni z vidika naše narodnostne skupnosti. Za rajonske svete so zgovorni dogodki v Škednju, za izpostave pa lahko ugotovimo, da so v njih ostali le trije slovenski uradniki. Zgodilo se je namreč, da so se Slovenci upokojili, a jih niso zamenjali ljudje, ki bi obvladali slovenščino. Na slovensko govorečega uradnika ne naletimo ne v Škednju, ne v Rojani, ne pri Sv. Ani, ne pri Sv. Jakobu. A kaj bi naštevali, kje vse jih ni: bolje bo povedati, da so le trije, in to v izpostavah na Opčinah in pri Sv. Ivanu. Izpostave so taki uradi, kjer imajo prvenstveno vlogo stiki s prebivalci. Kako naj to razumejo slovenski prebivalci, ki niti v Križu, na Proseku in Kontovelu nimajo možnosti, da bi številne birokratske in včasih tudi zapletene zadeve (saj ne gre le za izdajo rojstnega lista) opravljali v njim bolj dostopni in psihološko razbremenjujoči slovenščini? Kako daleč smo od programskih izjav, ki so jih leta 1967 ob levo-sredinski upravi podpisali socialisti, demokratijani, republikanci in Slovenska skupnost, ko so poudarili, da »bo Občina z ustanovitvijo rajonskih konzult in občinskih izpostav zajamčila tesnejši in stalen stik z občani in različnimi rajonskimi stvarnostmi« in še dalje, da »se bo Občina - zato da v okviru institucionalnih nalog zajamči najbolj neposreden odnos med upravo in občani - kjer bo to potrebno, posluževala osebja z ustreznim znanjem slovenščine. To osebje naj bi izbrala med že zaposlenimi občinskimi osebjem ali z javnimi natečaji«.

Sedanjí politiki in funkcionarji kajpak poudarjajo, da so ti politični dogovori davno preživeli in da v občinskih pravilnikih nikjer ne piše, da bi v izpostavah, ki so na teritoriju, kjer živijo tudi Slovenci, morali biti slovensko govoreči uradniki. Sploh pa je odbornica Pittonijeva s škedenjskim primerom pokazala, da ima čisto poseben kriterij za ugotavljanje slovenske prisotnosti. Vtis imamo, da je slovenska beseda tako v rajonskih svetih kot izpostavah ostala le še nekakšna dediščina pretekle politične odprtosti. Dediščina, ki jo je treba ob vsaki priložnosti izničiti. Ob pasivnem sprejemanju in v pričakovanju zakonske zaščite se tako dogaja, da izgublamo že pridobljene pravice in uveljavljene navade. Ugotavljanje, da občinska uprava nima politične volje, da bi njeni periferni uradi nemoteno delovali, pa je pravzaprav odveč.

N. F.

Na sliki (foto Križmančič) dvojezična tabla na občinski izpostavi na Opčinah: redok ostanek nekdanje politične odprtosti.

Jutri se v Lonjerju konča še zadnji poletni center

S hitrimi koraki se bliža novo šolsko leto - za nekatere s prehitrimi, za druge pa ne. Povsem razumljivo je zato, da se v tem času zaključujejo poletni centri, ki so tudi letos našim otrokom omogočili preživeti delček njihovih počitnic na nekoliko drugačen način.

Eden takšnih zaključnih poletnih centrov poteka v teh dneh v Lonjerju. Pripravilo ga je domače kulturno društvo, poteka pa v njegovem sedežu, kjer je tudi društvena gostilna.

Obiskali smo center in sami ugotovili, da se imajo otroci dobro, da se zabavajo in da jim ni prav nič dolg čas. Center vodita animatorki Darja in Jasna. Obe smo že srečali na drugih letošnjih poletnih centrih. Jasno na poletnem živčavu v Nabrežini, Darjo pa v poletnem centru v Zgoniku.

»Približno 20 otrok se je prijavilo v naš center, ki poteka letos že drugič. Na voljo imamo lepo senčno dvorišče, kjer se lahko otroci po mili volji naigrajo. Prihajajo okrog 8. ure in ostajajo do 13. ure. Center se je začel v ponedeljek in bo trajal do vključno jutrišnjega dne,« sta nam povedali.

Otroci se v centru zabavajo z različnimi skupinskimi igrami, igrajo odbojko, pa še druge igre z žogo. Predvsem pa veliko rišejo, barvajo ter izdelujejo iz lepenke razne predmete.

»Izbrali smo si posebno temo za izdelavo predmetov, ki smo ji dali naslov Čudežne živali. Iz lepenke, papirnatih škatal in podobnega odpadnega materiala, ki ga otroci sami prinašajo v center, so v teh dneh že izdelali zmaje, letala, hiško, avto, močičke in druge živali. Radi rišejo, radi lepijo in ko je predmet končan, so zelo veseli.«

Ko smo se tako pogovarjali z Darjo in Jasno, so se okrog nas zbrali otroci - nekateri bolj glasni, drugi v strahu,

da jih ne bomo kaj preveč spraševali. Na vsak način smo dobili vtis, da se dobro počutijo, da imajo dovolj družbe in prijateljev in da jim bo verjetno jutri žal, ko se bo center končal.

»Pripravljamo se že, da se bomo od otrok in staršev poslovili. Dogovorili smo se, da bomo dali vse predmete, ki so jih otroci v tem času izdelali na dražbo in da jih prodamo staršem. Ne seveda za pravi denar, temveč za denar, ki ga bomo tudi sami napravili.«

Tudi člani društva pridno pomagajo animatorkama: pripravljajo malice ter skrbijo za čistočo in za vse, kar pač k takšnemu centru še spada.

Vsi so torej dobre volje; vreme jim je bilo ves čas naklonjeno, tako da se bodo jutri prav gotovo poslovili z željo, da bi se prihodnje leto ponovno srečali.

Darja in Jasna bosta z začetkom novega šolskega leta nadaljevali s študijem. Darja obiskuje višjo šolo za socialno delo in bo med letom delala v vrtcu v Gabrovcu. Jasna pa bo letos hodila v peti razred učiteljskega. Potem pa se namerava vpisati na fakulteto za psihologijo ali psihomotoriko. Med letom bo delala v laboratoriju za animacijo. »Obe spadava v skupino animatork, ki delujejo v okviru ZSKD. Seveda imava otroke radi in upava, da tudi oni nas; sicer bi si takšnega poklica ne izbrali.«

Ko smo jih zapuščali, so bili otroci že pri raznih igrah, tako da so nas kar na hitro pozdravili. Pa saj je prav tako; saj so v tem poletnem centru vendar zato, da se nazabavajo in naigrajo...

NEVA LUKEŠ

Na sliki (foto Magajna) vsi udeleženci poletnega centra v Lonjerju.

Mnoge listine in potrdila bi lahko že zdavnaj nadomestili s preprosto izjavo Nerazumljivo neizvajanje zakona, ki bi lahko zelo izboljšal odnos med državljani in javnimi upravami

Zakon številka 15 iz leta 1968, ki urejuje upravno dokumentacijo ter legaliziranje in overevanje podpisov, ima brez dvoma močan demokratični pomen. Omogoča nam, da v odnosih z javnimi upravami in ustanovami nastopamo z dostojanstvom državljanov, in ne kot podložniki. Poleg tega pa nam — kakor tudi samim javnim upravam in ustanovam — omogoča, da se v dobršni meri otresemo najbolj nadležnega birokratskega dela, se pravi zbiranja dokumentov po kapljicah in romanja od Poncija do Pilata za dosego tudi najbolj preprostih upravnih ukrepov in aktov. Kljub temu pa smo pri izvajanju zakona po več kot dvajsetih letih, žal, še vedno na začetku.

Tako nam je povedala načelnica tržaškega občinskega anagrafskega urada dr. Flavia Taddeo, ko smo jo vprašali, v kolikšni meri se Tržačani ter tržaške javne uprave in ustanove dejansko poslužujejo pravic in ugodnosti, ki jih nudi zakon 15/1968, še zlasti po novnih prizadevanjih osrednjih državnih oblasti, da bi zakon ne ostal še naprej mrtva črka. Sprito splošnega neizvajanja njegovih določil je namreč lanskega decembra tedanji minister za javne službe Paolo Cirino Pomicino (ki je z novo Andreottijevo vlado medtem predsedal na ministrstvo za proračun in gospodarsko načrtovanje) izdal okrožnico, ki bi po pričakovanju oziroma upanju nekaterih lahko stvari končno premaknila z mrtve točke. Okrožnica je javnim upravam in ustanovam določala vrsto nalog in rokov za njihovo izpolnjevanje, a preden se tega dotaknemo, naj v glavnih obrisih spomnimo, kaj zakon štev. 15/1968 ter njegovi poznejši popravki in dopolnila pravzaprav predvidevajo, saj je vse to za marsikoga — kot rečeno — še vedno bolj ali manj španska vas.

OSNOVNA DOLOČILA ZAKONA ŠTEV. 15/1968

Zakon številka 15/1968 daje državljanom pravico, da pri upravnih zadevah lahko potrdijo nekatere svoje anagrafske podatke, kot so datum in kraj rojstva, bivališče, stan itd., preprosto s tem, da zadevnemu javnemu funkcionarju pokažejo osebne dokumente, kot so osebna izkaznica, vozniško dovoljenje, potni list itd. Funkcionar ima nalogo, da si te podatke po potrebi sam izpiše. Ob tem zakon poudarja, da javnim upravam in ustanovam nismo dolžni predstavljati potrdil s podatki in informacijami, ki jih te uprave in ustanove same že poznajo.

Mimo tega nam zakon omogoča, da namesto običajnih uradnih potrdil in listin o lastnem položaju, stanju in kvalifikacijah javnim upravam in ustanovam v mnogih primerih predložimo izjavo, ki jo sami sestavimo in podpišemo pred javnim funkcionarjem, ki sprejema našo dokumentacijo. Po zakonu ima tako vsak polnoletni državljan pravico, da »samopotrdi« (kot bi lahko prevedli italijanski izraz »autocertifica«) podatke o lastnem rojstvu, bivališču, stanu, državljanstvu, bivanju, kakor tudi o stanju lastne družine, o rojstvu otrok, o svojem položaju glede na vojaško obveznost, o smrti soproga ter prednikov in naslednikov, o uživanju političnih pravic ter o članstvu v raznih javnih poklicnih združenjih in seznanjih. Podpis takšnih izjav lahko overovi sam javni funkcionar, ki sprejema dokumentacijo, kakor tudi notar, kancler, občinski tajnik ali kak drug občinski funkcionar, ki ga je za to pooblastil župan. Seveda je državljan kazensko odgovoren za vsebino svojih izjav in tvega dokajšnje kazni, če se ne drži resnice.

TEŽAVE IN ZAMUDE V IZVAJANJU ZAKONA

Ni si težko predstavljati, koliko bi si olajšali življenje, ko bi zakon 15/1968 polno izvajali. Verjetno je že vsakdo izmed nas kdaj izkusil, kaj pomeni romanje od Poncija do Pilata in čakanje v vrstah za dosego potnega lista ali voznškega dovoljenja, za vložitev prošnje za sodelovanje na javnih natečajih ali za razne javne prispevke in posojila, za vpis v šolo ali na univerzo itd. Vse to bi po zakonu lahko bilo veliko enostavnejše in manj naporno, tako za nas kot za javne urade. S površnim pregledom smo ugotovili, da na Tržaškem kolikor toliko izvajajo zakon na Univerzi, v zavodu INPS in v raznih občinskih službah, medtem ko ga skoraj povsod drugje komajda poznajo. To so nam posredno potrdili tudi v samem tržaškem občinskem anagrafskem uradu, kjer še vedno na polno paro izdajajo razne potrdila in liste. Toda kakaj zakon ostaja še vedno v glavnem zgolj na papirju?

»Prepričana sem, da je glavne vzroke treba iskati v nepripravljenosti samih javnih uradnikov,« odgovarja dr. Taddeo. »Težko si je predstavljati, da bodo le-ti sami spremenili svoje delovne navade in začeli uveljavljati norme, ki v marsikaterem primeru postavljajo dobesedno na glavo njihovo tradicionalno organizacijo dela. Dobiti morajo jasna navodila od svojih

nadrejenih in biti za to usposobljeni. Sicer pa bi poudarila, da ne gre za kdove kako težke stvari. Mnogi uradniki preprosto ne vedo, da bi lahko izvajali stvari, ki jih sicer dobro obvladajo, na veliko bolj enostaven način.«

Po zakonu bi morala vsaka javna uprava in ustanova imeti svoj pravilnik, ki bi natančno določal, v katerih dodatnih primerih (se pravi poleg tistih, ki so že jasno opredeljeni v samem zakonu) državljan lahko izvaja svojo pravico »samopotrjevanja«. Minister Cirino Pomicino je v svoji okrožnici iz lanskega decembra določil 31. maj 1989 kot rok, v katerem javne uprave in ustanove lahko same za to poskrbijo (v nasprotnem primeru bi to naredila vlada). In dejansko so se pri nas nekatere javne uprave tega roka držale. To velja npr. za deželno upravo ali za nekatere občinske, kot je miljska. Podobno kot nekatere druge uprave, je tudi Občina Trst sicer svoj pravilnik že izdelala, vendar ga še ne more izjaviti, ker ga ni potrdil občinski svet. Precej pa je seveda tudi takšnih uprav in ustanov, ki pravilnika sploh še niso začele pripravljati.

Že omenjena ministrska okrožnica nadalje določa, naj javne uprave in ustanove posamezno ali združeno priredijo tečaje, na katerih bi se njihovi uslužbenci usposobili za izvajanje zakona 15/1968. Kot nam je povedala dr. Taddeo, je to tržaška občinska uprava storila, in ne prvič, saj si dejansko že od daljnega leta 1968 precej prizadeva, da bi zakon izvajali. To ni čudno. Upoštevati je namreč treba, da bi izvajanje teh zakonskih določil v prvi vrsti razbremenilo same občinske anagrafske urade in službe, ki pač izdajajo najobičajnejše liste in potrdila.

Že večkrat omenjena ministrska okrožnica tudi določa, naj posamezne javne uprave in ustanove pripravijo obrazce, da bi državljanom olajšali sestavljanje »samopotrditvenih« izjav. Tudi to ministrsko navodilo je ponekod ostalo mrtva točka, poleg tega pa ni rečeno, da se tam, kjer so ga izpolnili, obrazcev tudi poslužujejo. Ponekod se namreč zadovoljijo s formalnim spoštovanjem navodil, medtem ko praksa še naprej teče po starem.

»Po mojem bi bilo treba tudi upoštevati, da so ljudje na splošno premalo ozaveščeni in pripravljeni,« je pripomnila Esterina Nieddu iz tržaškega anagrafskega urada. »Motili bi se, ko bi mislili, da bo vsakdo takoj razumel, kaj mora izjaviti, in še prej, da je vsakdo zmožen materialno sestaviti izjavo. Pomislimo samo na ostarele in še prej na številne druge, ki so prav malo vajeni sukati pero.« (M.B.)

Po informacijah Laure Abrami

Prof. Nada Pertot bo ravnateljica liceja Prešeren

V včerajšnji številki smo objavili daljši članek o vprašanju, kako je z imenovanjem novega ravnatelja na znanstvenem liceju France Prešeren, ki skupaj s klasičnim šteje okrog 300 dijakov. Vprašanje je nadvse aktualno in je tik pred začetkom šolskega leta zbudilo kopico govoric ter domnev, ker dosedanja ravnateljica Laura Abrami odhaja s 1. septembrom v pokoj, po objavi lestvice (prošnja za imenovanje sta oddala le dva kandidata: prof. Pertotova in prof. Pahor) pa je Pahor vložil priziv na šolsko skrbništvo. Prof. Abramijevo smo pred objavo članka mrzlično iskali, a nam dopustniški čas ni omogočil stika z njo. No, včeraj se je vrnila v Trst in nam sama telefonirala v uredništvo, da bi nam posredovala nekatere informacije.

Preden je šla na dopust, je govorila z odgovornimi za vse tržaške višje srednje šole dr. Griecom, kateremu je izrazila zaskrbljenost zaradi zapletov v zvezi z imenovanjem novega ravnatelja, kateremu bi morala s 1. septembrom izročiti »posle«. Funkcionar Grieco ji je zagotovil, da priziv ne ustvarja zaprek za novo imenovanje. Na njeno izrecno vprašanje je nato potrdil, da bo za poverjenega ravnatelja imenovan kandidat, ki je prvi na lestvici. »Zato ni dvoma, da bo nova ravnateljica liceja Prešeren prof. Nada Pertot, za katero vem, da bo dobro ravnateljica, saj ima dolga leta izkušnje s šolo in jo zelo ljubi. Prof. Pertotova je po naravi zelo skromna, sama pa sem prepričana, da bo brez dvomov dobra ravnateljica, tako kot je bila dobra profesorica.«

Priprave na nedeljsko Kraško ohcet v Repnu

Zanimivi razstavi umetne obrti in lepih zgodovinskih fotografij

Na dvorišču Kraške hiše v Repnu so sinoči s kratko slovesnostjo odprli razstavo umetne obrti in fotografsko razstavo "Trenutek v spomin". V imenu Slovenskega deželnega gospodarskega združenja je razstavo umetne obrti predstavil Boris Siega, ki je posebej poudaril, da je Kraška ohcet edinstvena priložnost, da se umetna obrt predstavi občinstvu, kajti izvor in ustvarjalnost naših obrtnikov izhajata prav iz ljubezni do tradicije tudi tam, kjer je ta ubrala drugačno pot v osebni interpretaciji teh nagnjenj. Pomen in namen fotografske razstave pa je v imenu odseka za zgodovino Narodne in študijske knjižnice prikazala Kristina Kovačič. Fotografije razstavljene v kašči Kraške hiše se tematsko vežejo na Kraško ohcet, saj prikazujejo poročni obred in slavje v naših krajih vse od konca prejšnjega do prvih desetletij našega stoletja. Preko 40 črnbelih ali že orumenelih slik, ki so jih sodelavci odseka potrpežljivo zbirali po Tržaškem, so dokumenti časov, v katerem je bilo slikanje še izjema, saj je bila dostopna le posameznikom. Iz posnetkov je razvidno spreminjanje oblačenja domačih parov, ki so težili k posnemalnju mestne mode in polagoma opuščali svoje noše, čeprav so na večini slik vidni simboli slovenske ohceti.

Medtem, ko je v Kraški hiši potekalo odprtje razstav so se v gostilnah pod Tabrom in Škabar začeli zbirati dekleta in fantje na deklisčini oziroma fantovščini. Petje, vriskanje in veselje ni zmanjkalo pri dekletih ne pri fantih. Dekleta so Dunji priskrbeli okraшено metlo, s katero je večkrat zaplesala v splošnem rajanju. Fantje so se medtem, vsaj navidezno držali bolj resno. Kraška zaročenca sta se nato srečala na repenskem Trgu in se s plesom poslovila od "letih stanu".

Sinoči so se že v poznih popoldanskih urah številni obiskovalci začeli polniti osmice, ki jih je letos kar sedem. Da bi se kdo pri svojem vnetem iskanju osmic ne izgubil, so prireditelji poskrbeli za informativni prospekt, kjer so na tlorisu vasi označene osmice z odgovorjajočimi domačimi poimenovanji posameznih domačih skupno z drugimi koristnimi informacijami.

Drevi ob 22. uri bo ženin Davorin napel svoje glasilke in s pomočjo pevskega zbora Valentin Vodnik svoji izvoljenki Dunji zapel podoknico na repenskem trgu, sledil bo ples z ansamblom Zveze. (L. G.)

Na gornji sliki (foto Križmančič) odprte razstave umetne obrti, na spodnji pa prizor s fantovščine.

Večer o noši

V okviru prireditev Kraške ohceti bo drevi ob 20. uri v Kraški hiši večer o ljudski noši, ki ga prireja Odsek za zgodovino pri NSK in TFS Stu ledi. Gost bo etnolog Janez Bogataj, docent na filozofski fakulteti ljubljanske univerze, sodelovala pa bo tudi izvedenka Nadja Kriščak. Med drugim bo govor tudi o »ljudski« oziroma »narodni« noši.

Še dve darili za kraški par

Sedaj že dolgemu seznamu daril za kraški poročni par (popolni seznam bomo objavili jutri) sta se včeraj pridružili še dve, in sicer:

- umetniški leseni krožnik, ki ga je darovala Zveza slovenskih kulturnih društev;
- otroška zibelka, dar trgovine s pohištvom Korsič od Sv. Ivana.

V Miljah bodo 22. oktobra predčasne občinske volitve

Predčasne občinske volitve v miljski občini bodo v nedeljo, 22., in v ponedeljek, 23. oktobra. Tako je določil prefekt De Felice po neformalnem posvetovanju s krajevnimi političnimi silami, ki so brez težav pristale na ta datum. Miljsko občinsko upravo bo do izvolitve župana in novega odbora vodil izredni vladni komisar Vergone, ki se v skladu z zakonom omejuje le na vodenje tekočih upravnih zadev. Začetek miljske volilne kampanje je torej za vogalom.

SSk odločno proti stalnemu kratenju manjšinskih pravic

Izvršni pokrajinski odbor Slovenske skupnosti je na svoji zadnji seji obravnaval pereča vprašanja slovenske narodnostne skupnosti v luči pritiskov in stalnega kratenja manjšinskih pravic. Pred bližnjim srečanjem prvih ministrov Italije in Jugoslavije Andreottija in Markoviča, piše v tiskovni izjavi SSK, Italija še ni izpolnila svojih ustavno in mednarodno zajamčenih obveznosti do slovenske manjšine, »obe državi pa nimata manjšine za subjekt dogovarjanja«. Slovenska skupnost, piše nadalje v izjavi, je vedno izražala globoko sočustvovanje za vse žrtve predvojnih, vojnih in povojnih dogodkov, obsoja pa »vse primere oportunitizma in izkoriščanja tragičnih dogodkov v volilne namene«. SSK meni, da je slovenska manjšina bila sama prva žrtev fašističnega preganjanja in je trpela za posledicami ideoloških izbir ob koncu vojne in leta 1948, zato »zavrača kriminalizacijo Slovencev in osvobodilnega boja«.

Izvršni odbor SSK je spet izrekel odločno nasprotovanje napovedanemu razlaščenju slovenske zemlje v Bazovici in na Kolonkovcu, proti kateremu se bo SSK z vsemi močmi upirala, »saj gre za nadute in neutemeljene izbire z vrha«. Na sestanku pa je tekla beseda tudi o bližnjih upravnih volitvah v miljski občini in o političnem položaju v tržaških upravah, pri čemer je prišla spet do izraza zahteva, da se SSK zopet vključi v osrednje krajevne uprave ter ustanove in to na enakopravni ravni kot bistveni subjekt razvoja celotne skupnosti. SSK je mnenja, da je pri izvolitvi pokrajinskega in občinskega odbora prišlo do »normalizacijskega načrta, ki je odstranil slovensko zastopstvo v osrednjih upravah na Tržaškem«. Strankino vodstvo je nadalje izrazilo nujnost preverjanja, odprtja in demokratične preosnove manjšinskih struktur. Ob koncu pa je razpravljalo o pripravah na Naša praznika, ki bosta v prvi polovici septembra v Boljuncu in v Zgoniku.

† Dne 22. t. m. nas je zapustila naša draga mama

Gizela Košuta vd. Maganja

Pogreb bo jutri, 26. t. m., ob 9.45 iz mrtvašnice glavne bolnišnice na kriško pokopališče.

Žalujoci hčerki Loredana s sinom Maurom in Dina z družino, sestra, brat, svakinje in vsi nečaki.

Trst, Tirana, 25. avgusta 1989

† Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustil naš dragi

Pepi Zerjul

Pogreb bo jutri, 26. t. m., ob 12. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice v šentjakobsko cerkev.

Žalujoci hči Adriana in sin Franko z družinama ter ostalo sorodstvo.

Trst, 25. avgusta 1989

Žalovanju se pridružujejo Marija Glavič ter družini Pahor in Petaros.

Ravnatelj, učno in neučno osebje srednje šole I. Cankar izreka iskreno sožalje Franku Žerjulu ob bridki izgubi dragega očeta.

Ob smrti Pepija Žerjula izreka vsem svojcem iskreno sožalje družina Zobec.

Ob smrti svojega dolgoletnega sodelavca in dobrotnika Pepija Žerjula izreka hčeri Adriani, sinu Franku in sorodnikom najgloblje sožalje

šentjakobsko kulturno društvo

1969 1989

Ob obletnici smrti dragega moža

Franca Štoke

se ga spominja

Slavka z družino

Ljubljana, Kontovel, 25. avgusta 1989

Ob 1. obletnici smrti

Vladimira Rebule

se ga z žalostjo spominja

DRUŽINA

Nabrežina, 25. avgusta 1989

Nočni rop v baru sredi Barkovelj

Napadel ga je s steklenico in mu ukradel dnevni inkaso

Za 33-letnega lastnika bara Pineta v Barkovljah Danieleja Dagrija iz Križa se je delovni dan v sredo končal skrajno slabo. Ko je zapiral lokal, da bi se odpravil na zaslužen počitek, ga je namreč napadel še neidentificiran robar in mu ukradel dnevni inkaso, in sicer okrog tri milijone lir.

Dagri se je začel odpravljati domov nekaj po 1. uri. Potem ko je pospravil lokal, je denar iz blagajne spravil v ročno torbico in poiskal ključ, da bi zaklenil. Ko je začel spuščati vratne navojnice, pa ga je izza hrbe napadel

neznani mož. Ta ga je s prazno steklenico piva udaril po glavi in ga na ta način omrtvilil ter mu iztrgal torbico z denarjem. Ropar je nato na vrat na nos skočil v avtomobil, v katerem ga je čakal padaja, in se odpeljal. Po pričanju očitidcev, naj bi roparja imela avtomobil višjega razreda rdeče ali zlate barve. Registracije pa mimoidoči niso uspeli ugotoviti.

Lastnik bližnjega lokala La Rambla je takoj poklical agente letkega oddelka, ki pa niso mogli storiti drugega, kot da so poskrbeli za Dagrijev prevoz v glavno bolnišnico. Tu so ranjenemu in okradenemu možku nudili prvo pomoč ter mu napovedali sedem dni zdravljenja.

Preiskave letkega oddelka in karabinerjev doslej še niso obrodile sadov. Na cesti med Križem in Prosekom so agenti letkega oddelka včeraj sicer našli Dagrijevo čekovno knjižico, ki so jo roparji odvrgli, ko so prebrskali Dagrijevo torbico, drugih sledov pa niso našli. Sumijo vsekakor, da gre za Tržačana.

Včeraj v katarinski bolnišnici

70-letna ženska umrla za posledicami nesreče

V katarinski bolnišnici je včeraj za posledicami prometne nesreče umrla 70-letna upokojenka Stefania Vignini, ki je stanovala v Ul. Flumiani 6. Nesrečno žensko je v nedeljo zjutraj med prečkanjem Ul. Revoltella z avtom ford escort povozila 23-letna Rita Bergamo, doma v Ul. Gortan 8. Kot so na podlagi prvih izsledkov ugotovili mestni redarji je Bergamova prihajala iz Ul. Rossetti in je tudi zaradi rahle strmine vozila precej počasi, vseeno pa se ni mogla izogniti upokojenki, ki je baje naenkrat, vsekakor na prehodu za pešce, prečkala Ulico Revoltella.

Trčenje torej ni bilo silovito, Vignini je pa je močno udarila z glavo na asfalt in takoj padla v globoko nezavest, iz katere se žal ni več opmogla. Na kraj nesreče je nekaj minut kasneje prišel rešilec Rdečega križa, dežurni zdravnik je takoj ugotovil, da je zdravstveno stanje upokojenke zelo resno. Pripeljali so jo na oddelk za oživljanje katarinske bolnišnice, kjer je Stefania Vignini včeraj izdihnila. Preiskavo o nesreči,

kot že omenjeno, vodijo tržaški mestni redarji.

Uspeh tekmovanja v dobroti do živali

Na tržaški dnevnik Il Piccolo, ki je pobudnik pete izdaje vsedržavnega tekmovanja v dobroti do zapuščenih živali, je že prispelo večje število sporočil, s katerimi ljudje opozarjajo na primere dobroščnosti. Iz teh prijav je mogoče sklepati, da se v vseh italijanskih deželah najdejo ljudje, ki rešijo hujšega mačke, pse, ptice in druge domače živali, ki jih lastniki brezvestno zavržejo. Poročila o teh malih, a globoko človeških zgodbah, bodo v dnevniku zbirali do 10. septembra.

razstave

Na Gradu sv. Justa je na ogled razstava slikarja WILLIEMA KLEINA. Razstava je odprta vsak dan od 9. do 20. ure.

Na sedežu Letovišarske ustanove v Sesljanu bo še jutri na ogled skupinska razstava MATERIA E LUCE NELLA BAI. Sodelujejo umetniki: Silvano Clavara, Bogomila Doljak, Claudia Raza, Graziano Romio, Adriana Scarizza in Fulvio Sisto. Urnik: 9.00-12.00, 16.00-18.00.

Na sedežu Letovišarske ustanove v Miljah bo še jutri na ogled razstava slikarja Giovannija DUIZA. Urnik: 9.00-13.00, 16.00-19.00.

V umetnostni galeriji S. Michele - Ul. S. Michele 8 - bo še jutri odprta razstava sovjetske slikarke TATJANE MOROZOVE.

V palači Costanzi bo do 5. septembra na ogled razstava štirih avstrijskih umetnikov pod naslovom »IV Dimensione«. V Beneški hiši v Miljah bo do nedelje odprta razstava o morju, ki jo je organizirala Lega per l'ambiente v sodelovanju s Fameia muiesana in z M. Marzarjem. Urnik: danes od 19. do 22. ure, jutri in v nedeljo od 10.00 do 13.00.

Na državni cesti proti Bazovici

Zaradi trčenja zastoj v prometu

Lažja prometna nesreča, ki je terjala veliko gmotno škodo, a ni imela hujših posledic za ljudi, je včeraj popoldne povzročila daljši zastoj v prometu na državni cesti, ki iz Trsta pelje v Bazovico. Koprčan Jožko Štefančič se je z jugom 45 okrog 16. ure peljal po državni cesti v smeri proti Bazovici. Ko je pripeljal mimo križišča s Trbiško cesto, pa se je nenadoma zavedel, da je zgrešil cesto in je hipoma pritisnil na zavore, da bi zapeljal na Trbiško cesto. Za njim pa se je za volanom fiata uno peljala Tržačanka Rosalia Zeldič, kateri ni uspelo pravočasno zaustaviti avtomobila in je silovito trčila v sprednji avtomobil. V trčenju sta bila oba avtomobila hudo poškodovana, voznika in Štefančičev sopotnik pa si niso storili hudega, tako da niso potrebovali niti prve pomoči. Ker sta pri trčenju avtomobila obstala na sredi ceste, pa se je promet skoraj popolnoma ustavil za več kot pol ure, dokler niso prispeli gasilci, ki so počistili cestni tlak, in reševalci ACI, ki so odpeljali vozili.

Potovalni urad AURORA

vabi na

križarjenje z m/l "ISTRA" od 2. do 11. oktobra 1989

Obiskali bomo KORČULO, KRF, ITO, PIREJ (ATENE), SANTORINI in KATAKOLON.

Cene od 750.000 lir dalje!

Od 25. septembra do 5. oktobra - potovanje po TURČIJI (ISTAMBUL, ANKARA, KAPADOKIJA, EFES, PERGAMON, BURSA).

Cena 1.190.000 lir;

Od 3. do 10. oktobra - potovanje po TUNIZIJI.

Cena 785.000 lir;

Od 13. do 20. oktobra - v MOSKVO in LENINGRAD s hoteli 1. kategorije.

Cena 1.295.000 lir.

Počitnice na KRETI, RODOSU, v HAMMAMETU, na SANTORINIJU, na KOSU, na PALMI DE MALLORCA, IBIZI in na COSTI BRAVI po zelo ugodnih cenah.

Informacije in vpisovanja pri potovalnem uradu AURORA - Ul. Milano 20, tel. 60261.

Po podatkih iz pogovora z dr. Ticalijem

V FJK ogroža alkoholizem neposredno ali posredno skoraj vse prebivalstvo

Naša družba je kljub velikemu napredku znanosti in tehnike tudi družba zasvojenosti. Zasvojena je s tobakom, psihofarmaki, mamili in predvsem z alkoholom. Veliko govorimo o ekologiji in naravi, zanemarjamo pa ekologijo svojega telesa in duševnosti.

Znano je, da je naša dežela na čelu italijanske lestvice porabe alkoholnih pijač. Dr. Salvatore Ticali, koordinator službe za alkoholike na oddelku za kronične bolnike v Ul. S. Cilino 14, nam je posredoval nekaj podatkov o alkoholizmu v Furlaniji-Juljski krajini ter v Trstu. V naši deželi je danes približno 290 tisoč oseb, ki v prekomerni meri uživajo alkoholne pijače (predvsem vino), medtem ko je pravih alkoholikov 90 tisoč. Od teh jih je 74 tisoč moških in 18 tisoč žensk. Statistično vzeto, naj bi vsaka družina štela tri osebe. Če seštejemo prvi dve številki in ju pomnožimo s tri, dobimo vsoto 1.140.000. To je število oseb, ki jih alkohol posredno ali neposredno ogroža, in to v deželi, ki šteje komaj nekaj več kot 1.200.000 prebivalcev!

Povprečna starostna doba alkoholika je 43 let za moške in 47 let za ženske. Podatki v bolnišnicah pa kažejo, da poraba alkoholnih pijač izredno narašča tudi med mladimi. Dovolj je pomisliti, da so med otroki od 10. do 14. leta starosti, ki so bili sprejeti v bolnišnico Burlo Garofolo, na prvem mestu zastrupitve zaradi prekomerne zaužitve alkohola. Med sprejetimi pa je zlasti veliko število deklic. Pri otrocih, ki so mlajši od deset let, pa so zastrupitve z alkoholom na drugem mestu. Na prvem mestu so pri njih zastrupitve zaradi uživanja zdravil, to pa seveda v večini primerov po nesreči.

Razloge za prekomerno popivanje lahko zasledimo že v naši družbeni strpnosti do alkohola, v pomanjkanju ustreznih pravil (predvsem v zvezi s prometom), v cenenosti in dostopnosti alkoholnih pijač. V Furlaniji-Juljski krajini najdemo gostinski ali podoben obrat na vsakih 300 prebivalcev, Svetovna organizacija za zdravstvo pa priporoča največ enega na vsakih 3000 prebivalcev. Uživanje alkohola je že zakoreninjeno v našem slogu življenja, pravi dr. Ticali. V naši in v bližnjih deželah se pije predvsem zaradi družabnosti. Rojstva, smrti, poroke in podobno se »zalivajo« z alkoholom, popivanje je tudi nekako merilo odraslosti, kdor ne pije je večkrat tudi zasmehovan. Vse to prej ali slej pripelje do zastrupitve. V Furlaniji-Juljski krajini umre zaradi prekomernega uživanja alkoholnih pijač vsako leto približno 92 oseb na vsakih 100 tisoč prebivalcev. V letu 1985 je na primer v tržaški pokrajini umrlo za posledicami alkoholizma 259 oseb, v videmski 553, na Goriškem 103, v pokrajini Pordenon pa 237 oseb. (Vir: Alcolismo - dati Monodutti 1985).

V večini primerov se alkoholik odloči za zdravljenje pod pritiskom družine, sorodnikov ali pa delodajalca, in to največkrat šele takrat, ko se že pojavijo zdravstvene komplicacije ali problemi v družinskem življenju in v službi. Leta 1988 se je na tržaški alkoholološki oddelek prostovoljno prijavilo 125 oseb na skupnih 306. Toda v oddelku sprejemajo na zdravljenje le hujše primere, druge pa zdravijo ambulantno (day hospital) v dispanzerjih in v klubih za alkoholike na zdravljenju (CAT - Club alcolisti in trattamento). Na alkoholškem oddelku je občutno pomanjkanje prostorov, saj je na razpolago samo 15 do 16 ležišč, večkrat pa morajo sprejeti na zdravljenje tudi 22 oseb. Zdravljenje traja štiri do pet tednov in je skupinsko in globalno, saj bolnika ne obravnava samo z medicinskega ali psihopatskega vidika, kot je to bilo v praksi v preteklosti. Sodobno zdravljenje je socio-psihoterapevtsko medicinsko zdravljenje in ne skrbi le za medicinsko plat, ampak zdravi tudi duševne vzroke ter pri tem upošteva celotno družbeno okolje v katerem bolnik živi, predvsem pa družino. Terapija temelji na izredno uspešnih načelih in delovnih izkušnjah svetovno priznanega zagrebškega strokovnjaka dr. Vladimira Hudolina, ki tudi tesno sodeluje s tržaškimi zdravniki, čeprav je že v pokoju. Bolniki, ki se zdravijo na oddelku, se srečujejo vsak dan pod vodstvom terapevta ter obravnavajo svoje probleme. Zraven pa imajo še eno uro zdravstvenega pouka. Terapevti skušajo bolnike čim bolj aktivno vključiti v zdravstveni proces. Sodelovati morajo ne samo pri terapi-

ji, ampak se morajo aktivno vključiti v vsakodnevno delo v bolnišnici, in to od čiščenja prostorov do vodenja raznovrstnih dejavnosti. Glavni namen takega zdravljenja je, da sam bolnik spozna svojo »resnico«, da se ozavešiti in da postane odgovoren do samega sebe, do drugih bolnikov in s tem seveda tudi do družine in družbe. Pri takem načinu zdravljenja mora biti svoj najboljši zdravnik sam bolnik-alkoholik, saj alkoholizem ni le navadna bolezen, ampak predstavlja napačen pogled na svet in še zlasti napačen način urejanja lastnega življenja.

Zdravljenje pa se ne zaključuje, ko bolnik zapusti bolnišnico, ampak se nadaljuje v okolju, v katerem živi in dela, predvsem pa v klubih za zdravljenje alkoholikov. Teh je v Trstu in okolici že 40, v Furlaniji-Juljski krajini pa nekaj čez 300. Ustanovljeni so bili leta 1979. Njihovo delovanje usklajuje Združenje klubov, ki ima svoj sedež v Trstu, v Ul. Abro 11 (tel. 040/774702) in je odprto javnosti vsak dan od 16. do 19. ure, razen ob sobotah in nedeljah. Svoje dejavnosti izvajajo klubi z rednim terapevtskim delom v glavnem dvakrat tedensko ob sodelovanju družine in strokovnjakov, z društvenim programom ter predvsem s razvijanjem pozitivnih medsebojnih odnosov. V štirih letih zdravljenja ozdravi tako približno 65 odstotkov bolnikov. »Alkoholna služba se ukvarja tudi s preventivo,« je povedal dr. Ticali. »Že nekaj let prirejamo po šolah tržaške pokrajine predavanja o nevarnosti alkohola. Pred dvema letoma smo npr. predavali na slovenskem učiteljsku Slomšek. S sodelovanjem Zavoda za higieno prirejamo tečaje za profesorje in jih in višjih srednjih šol, ker želimo, da javnost in predvsem mladostniki spoznajo, da je alkohol strup, saj so naj-novejše raziskave pokazale, da je za zdravje odraslega moža škodljivo preseči že dve osminki vina dnevno, za ženske eno osminko, medtem ko mladostnikom škodujejo tudi manjše količine. (St. Sa.)

razne prireditve

Bazovski dom prireja 26. in 27. t. m. VAŠKO ŠAGRO na vrtu Gospodarske zadruge v Bazovici. Delovali bodo dobro založeni kioski, za zabavo bosta poskrbela ansambla Big Bolero Band in KRT.

Župnijska skupnost iz Mačkolj vabi na PRAZNOVANJE svojega župnijskega zavetnika SV. JERNEJA. V nedeljo, 27. t. m., bo ob 10.30 slovesna maša s petjem. Popoldne ob 17. uri pa bo maša na prostem (na prostoru praznika češenj). Maševal in govoril bo g. Andrej Vouk, župnik iz Kubeđa. Tradicionalen blagoslov vozil bo opravil misijonar g. Ivo Miklavc iz Ankarana. Sledilo bo bratsko srečanje. Igral bo narodnozabavni ansambel trio Stefano iz Postojne. V primeru slabega vremena bo isti program v domači cerkvi in bližnji srenjski hiši.

Župnija sv. Jerneja na Opčinah vabi na slovesno praznovanje svojega zavetnika SV. JERNEJA v nedeljo, 27. t. m., ob 8.30 pritrkovanje, ob 9. uri slovesna sveta maša - ob lepem vremenu procesija okrog cerkve, ob 20. uri glasbeni večer: Janez Majcenovič - bariton, Rok Lap - bas in Tomaž Plahutnik - citre. Prisrčno vabljeni!

SKD Vigred iz Šempolaja prireja v petek, 1. septembra, ob 21. uri na šolskem dvorišču v Šempolaju KONCERT ANSAMBLA OTTAVIA BRAJKA iz Izole. Vstop prost. Vljudno vabljeni!

Obvestilo naročnikom Primorskega dnevnika

Priporočamo vsem naročnikom Primorskega dnevnika, ki želijo prejemati časopis na kraju letnih počitnic, da obvestijo naš ekspedit (tel. 040/7796610) vsak dan razen ob nedeljah od 8. do 14. ure) o spremembi naslova vsaj pet dni pred odhodom.

Uprava Primorskega dnevnika

gledališča

MIRAMARSKI PARK - LUČI IN ZVOKI
Jutri ob 21.00 in ob 22.15 predstavi v italijanščini.

GRAD SV. JUSTA - »Cortile delle Milizie«

Nocoj ob 21.00 bo nastopil na Gradu sv. Justa MANHATTAN BALLET iz New Yorka. Koreografije Roberta Northa z glasbeno spremljavo Gershwinja, Schuberta in Paca De Lucie.

kino

ARISTON - 21.00 Il piccolo diavolo, r. Roberto Benigni, i. Roberto Benigni, Walter Matthau, Nicoletta Braschi.

EXCELSIOR - 20.15, 22.15 Ore 10: calma piatta, srh.

EXCELSIOR AZZURRA - 20.15, 21.45 Amori in corso, r. Giuseppe Bertolucci, i. Amanda Sandrelli.

LIJUDSKI VRT - 21.00 Il dittatore del Parador, in arte Jack.

NAZIONALE I - 16.30 Umida e bionda, porn., □□

NAZIONALE II - 16.30, 22.15 Cioccolato bollente, kom.

NAZIONALE III - 17.00, 22.10 I morti viventi sono tra noi, □

NAZIONALE IV - 17.00, 22.10 L'ultima Salomè, r. Ken Russel, i. Glenda Jackson, □□

GRATTACIELO - 15.30, 22.15 La casa 4 MIGNON - 17.00, 22.15 Kansas.

EDEN - 16.00, 22.00 Bestialità bi-transexual gay, porn., □□

VITTORIO VENETO - Zaprt do septembra zaradi popravil.

CAPITOL - 17.00, 22.00 Le relazioni pericolose, i. Glen Close, John Malkovich, □

LUMIERE FICE - Zaprt.

ALCIONE - Zaprt.

RADIO - 15.30, 21.30 La ragazza del sexy shop, porn., □□.

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

koncerti

Cappella civica

Jutri ob 12. uri bodo na sedežu Letovišarske ustanove v Trstu predstavili ciklus koncertov, ki jih bo organizirala ustanova Cappella civica in Promusica v katedrali pri Sv. Justu.

Trg Barbacan - Rihardov slavolok

V nedeljo, 27. t. m., ob 21.00 večer z naslovom »Sera del di di festa«, v organizaciji Krožka Maritain. Na sporedu bo koncert dua Stecchiana-Bartolomai, intermezzo, katerega bosta podala Gabriella di Mauro in Riccardo Battilana ter gledališka predstava SIOA ROSETA E LA MAMA DEI GATI v izvedbi Teatrocume.

WALTERJU STARCU in njegovi bodoči ženi MANUELI MURI

vse najboljše na njuni skupni poti jima želijo

člani in vodstvo Shinkai Karate Kluba

JUSTA BIZIAK, dolgo let vzorna in narodno zavedna učiteljica na slovenski šoli ter odbornica Sindikata slovenske šole

praznuje danes, 25. t. m., svoj 90. rojstni dan.

Družina Škerlj ter Marko Bizjak z mamjo ji prisočno čestitata

Dobrodošla, JANA ZUPANČIČ!

Magdi, Davoru in Sari pa čestitke!

Bratrančki in ostali sorodniki veje Jevnikar

razna obvestila

Glasbena matica obvešča tiste, ki so dobili vabila za pristop k Mladinskemu zboru in tiste ostale, ki jih zanima petje, da sporočijo svojo odločitev glede pristopa k zboru v tajništvo Glasbene matice, tel. 418605, v jutranjih urah danes, 25. t. m.

izleti

SK Devin, planinski odsek ŠZ Sloga in SPDT Trst obveščajo, da bo odhod avtobusa za izlet ob priliki odkritja spomenika J. Aljaža v nedeljo, 27. t. m., ob 7. uri iz Trsta (foro Ulpiano) in ob 7.15 iz pred Prosvednega doma na Opčinah.

menjalnica

TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Ameriški dolar	1408,080	1395.—
Nemška marka	717,490	715.—
Francoski frank	212,730	210.—
Holandski florint ...	636,470	633.—
Belgijski frank	34,325	34.—
Funt šterling	2203,650	2180.—
Irski šterling	1916,000	1900.—
Danska krona	184,750	182.—
Grška drahma	8,346	8.—
Kanadski dolar	1195,000	1160.—

včeraj - danes

Danes, PETEK, 25. avgusta 1989
DRAGORAD

Sonce vzide ob 6.17 in zatone ob 19.56 - Dolžina dneva 13.39 - Luna vzide ob 24.40 in zatone ob 16.41.

Jutri, SOBOTA, 26. avgusta 1989
PERUNIKA

PLIMOVANJE DANES: ob 00.02 najnižje -28 cm, ob 17.10 najvišje 21 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 30 stopinj, značni tlak 1015,9 mb ustaljen, veter 14 kilometrov na uro severozahodnik, vlaga 45-odstotna, nebo jasno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 24,2 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Francesca Ciriello, Maria Stanovich, Simone Zetto, Federica Coslovich, Luca Sancin.

UMRLI SO: 82-letni Roberto Vaia, 79-letna Ginevra Fabjan, 77-letna Gisella Kosuta, 61-letna Fortunata Notaro, 69-letna Stefania Vignini, 42-letni Stanko Stepancic, 85-letna Margherita Zupancich, 76-letni Giovanni Cociancich, 78-letni Giuseppe Zerjul, 73-letna Alma Bianchi, 75-letna Gabriella Salvini, 75-letni Antonio Zorovich, 62-letna Paola Skamperle.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 21., do sobote, 26. avgusta 1989

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30
Ul. Mazzini 43, Ul. Tor S. Piero 2, Ul. Felluga 46, Ul. Mascagni 2, Ul. Flavia 89 (Zavljje).

FERNETIČI (tel. 416212) - samo po telefonu za nujne primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30
Ul. Mazzini 43, Ul. Tor S. Piero 2, Ul. Felluga 46, Ul. Mascagni 2, Ul. Giulia 1, Ul. S. Giusto 1, Ul. Flavia 89 (Zavljje).

FERNETIČI (tel. 416212) - samo po telefonu za nujne primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30
Ul. Giulia 1, Ul. S. Giusto 1, Ul. Flavia 89 (Zavljje).

FERNETIČI (tel. 416212) - samo po telefonu za nujne primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba ob 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

mali oglasi

GOSTILNA NA KRASU išče natakario. Tel. 229168 vsak dan, razen ob torkih in sredo.

STAREJŠA UPOKOJENKA, Slovenka, išče žensko za pomoč v gospodinjstvu in družbo. Tel. 828603.

V DOLINI št. 363 pri Križcu prodaja Čelo domače slive.

PRODAM opel kadett GSI 2000, letnik 1987, 50.000 km, v zelo dobrem stanju. Za informacije klicati po 19. uri na št. 228174.

FIAT panda 45, avgust 1982, prevoženih 95.000 km za 3.500.000 lir prodam. Tel. 228352.

PRODAM prikoliko za frezo 1,50 m x 1,10 m, nosilnost 8 q. Tel. 228352.

DOBRO ZALOGO domače svinjine in kraškega vina lastne proizvodnje dobite v osmici pri Drejčetu v Vrtni ul. v Doberdolu.

IŠČEM knjige za 2. razred učiteljskega. Tel. na št. 382022 v večernih urah.

IŠČEM primeren prostor, približno 50 kv. m, z električno napeljavo za obrtno dejavnost, po možnosti v dolinski ali miljski občini, pri Domju ali industrijski coni. Tel. ob uri obedov na št. 231037 ali 232149.

IŠČEM kuharico s prakso. Tel. 226112. **UNIVERZITETNI ŠTUDENT** išče sobo ali stanovanje v bližini nove univerze v Trstu. Tel. na št. (0481)882174.

šolske vesti

Sindikata slovenske šole posluje s sledečim urnikom: vsak torek in četrtek od 11. do 12. ure ter vsako sredo od 16. do 17. ure.

Glasbena matica obvešča vse tiste, ki niso še potrdili vpisa za šolsko leto 1989/90 naj to storijo do petka, 1. septembra.

Obvestilo Občine Dolina

Uprava Občine Dolina vabi vaščane Mačkolj, Prebenega in Križpota, naj zaradi nezadostne razpoložljivosti vode v občinskem vodovodnem omrežju omejijo njeno porabo vse dotlej dokler se položaj ne bo normaliziral.

Naraščajoč pomen zavoda IRFoP

Poklicno usposabljanje kot odgovor na izziv časa

Med poklicne zavode, ki imajo pri nas čedalje večjo vlogo, štejemo zadnje čase tudi Deželni Inštitut za poklicno usposabljanje IRFoP. Tečajje tega zavoda je v preteklem šolskem letu obiskovalo 952 oseb, od tega največ v industrijskem in obrtniškem sektorju (593). Po številu obiskovalcev tečajev sledijo trgovinski in servisni sektor (275), hotelirski sektor (64) in končno sektor za avdiovizualno tehniko (20). Tečajji so v glavnem potekali na sedežu IRFoP v Ulici Capitolina, prostorih v Ulici Valmaura in v hotelu Europa pod Nabrežino.

Obiskovalci tečajev so lahko izbirali med različnimi učnimi smermi. V industrijskem in obrtniškem sektorju je teh bilo 26 (od mikroelektronike do elektromehanike itd.), v trgovinskem in servisnem 14 (strojepisje, računovodstvo, tečajji za telefoniste itd.), v hotelirskem 3 in v sektorju za avdiovizualno tehniko eden. Tečajji so trajali skupno 31.920 ur in so bili različne narave: izpopolnjevalni, specializacijski, kvalifikacijski, med drugim tudi taki za vključevanje handikapiranih oseb v delovne procese.

Tečajniki so bili v glavnem mladi, bodisi taki, ki so diplomirali kot taki, ki so imeli spričevalo obvezne šole. Več je bilo tudi oseb zrele starosti: takih, ki so jih na izpopolnjevanje poslala podjetja, takih, ki so tečaje obiskovali na lastno pobudo, vzporedno s službo, in takih, ki so brezposelni.

Namen inštituta je ta, da bi ponudil tisto, česar ne zagotavlja šola druge stopnje, to pa je predvsem praktično usposabljanje za poklic. To naj bi dopolnilo splošno pripravo, ki jo dijaki

asimilirajo v višjih srednjih šolah. V dobi splošnega obiskovanja višjih srednjih šol (vanje se v Italiji in v naši deželi vpiše povprečno 80 odstotkov mladih, vendar jih šolanje konča znatno manj) je to nujno potrebno, poklicno usposabljanje je poleg tega tudi odgovor na proces prestrukturiranja v proizvodnem sektorju oziroma na vse tiste novejšje izzive, ki so se začeli v tem desetletju.

V Nabrežini prepovedali odlaganje nezaščitenih bioloških odpadkov

Devinsko-nabrežinski župan je odredil, da morajo vsi občani, predvsem pa upravitelji gostiln, restavracij in drugih javnih obratov odlagati biološke odpadke v odporne in dobro zaprte plastične vrečke, da bi tako preprečili smrad, razmnoževanje mrčesa in širjenje stekline. Spoštovanje te odredbe bodo nadzorovali občinski redarji, ki se bodo v primeru kršitev ravnali po zakonskih predpisih.

Županov odlok sledi nedavnemu pregledu zbiralnikov smeti v devinsko-nabrežinski občini, ki so ga izvedli funkcionarji tržaške KZE v bližini restavracij, gostiln, ribarnic in čistilnih naprav družbe SIDAM oziroma povsod tam, kjer se odlagajo smeti brez potrebnih varnostnih ukrepov. To pa zlasti v tem vročem obdobju povzroča gnitje odpadkov in torej smrad, ki onesnažuje okolje in omogoča širjenje stekline in drugih okužb.

Tokrat avtorska pesem le v ženski preobleki

V veronskem gledališču Romano bo prihodnji teden, 30. in 31. avgusta, že drugič glasbena revije z naslovom *Ženska avtorska pesem*, ki jo ob sodelovanju s Klubom Tenco prirejajo v okviru Veronskega gledališkega poletja. Prvi večer bodo nastopale Rossana Casale, Mariella Nava, Paola Turci in Ornella Vanoni, drugi večer pa Giovanna Marini, Mia Martini, Lucia Poli in Aida Satta Flores. Napovedana je bila tudi Patty Pravo (na sliki), ki je zaradi snemanja odpovedala sodelovanje. Namesto nje so organizatorji povabili drugo plavalasko - Rossano Casale in tako razveselili kar precejšnje število njenih fanov in ljubiteljev dobre italijanske popevke.

filmske premiere

eva fornazarič

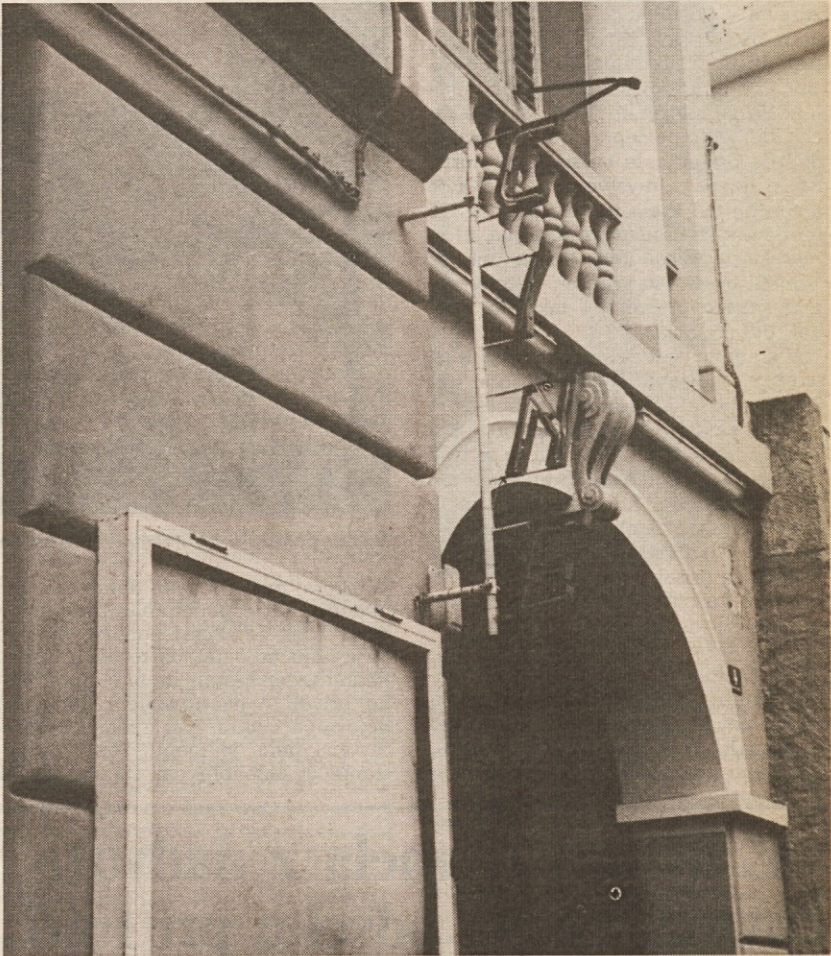
Poletne ponovitve za zamudnike

V poletnem času najbrž res ne gre brez filmov, čeprav moramo priznati, da si distribucija kar pošteno prizadeva, da bi nam pokazala, kako naj nam ne bi bilo treba v kino, saj se prav sredi avgusta vsi trudijo, da bi vrteli čim manj novih del.

Če resnici pogledamo naravnost v oči, potem moramo priznati tudi, da je naša dežela sirota med sirotami, saj ne razpolaga z nikakršnim poštenim polnilom avgustovskih filmskih platen. Seveda obstajajo častne izjeme (glej na primer pregled, ki ga v Gorici ponuja priložnost nagrade posvečene Sergiu Amideiu), vendar je to odločno premalo. Le bežno listanje po dnevnih nam razkrije sicer že znano resnico, da so že zdavnaj mimo časi, ko so kinodvorane dobro služile tudi v poletnih mesecih. Filmska ponudba je skromna, na ekranih pa se pojavljajo pretežno ponovitve uspešnic minule sezone.

Samo v Trstu lahko v tem tednu izbiramo med kakimi sedmimi ponovitvami. Vam je ušel Rogger Rabbit? Še ste v času, da ga ulovite za rep. Se vam je izmuznila Riba Vanda? Tudi tej boste lahko prišli na sled.

Edina prava novost je predstavitev Russellove Salome, ki si jo kot žogo podajajo tržaške kinodvorane, čeprav bi morali delu britanskega mojstra gotovo posvetiti nekaj dni nepretrgane pozornosti. V tolikšnem mrtvilu ima tudi rubrika filmskih premier svoje poštene težave. Zato najbrž ne kaže posvečati prevelike pozornosti premieram, ki jih ni, pač pa lahko izkoristimo tedensko okence za sporočilo, ki bo morda le razveselilo kakega filmskega gledalca. Gre za obnovljeno kinodvorano Alcione, ki so jo pred nekaj meseci ponovno odprli - že to je svojevrsten čudež, saj so lastniki razmišljali, da bi strukturo prodali kake-mu trgovcu jestvin - in jo bo sedaj v kratkem vzel v svojo režijo mlad par filmskih zaljubljenec. Kinodvorana Alcione bi morala pristopiti k verigi kinodvoran D'essai in sicer v svojstvu

Sedež kinodvorane Alcione v Ul. Madonizza

kina, v katerem naj bi predvajali prve ponovitve ali tiste premiere, ki jih zaradi posebno uspešnega in navadno nepričakovanega ali vsekakor nenačrtovanega uspeha kakega filma že na programu ne morejo pravočasno vključiti v premierski program. »Novi« kinodvorani lahko želimo le

srečno pot, pa ne samo zaradi razumljivega zadovoljstva, da je naša dežela ohranila eno svojih že itak redkih kinodvoran, ampak tudi zaradi tega, ker se je nov načrt rodil prav sredi avgusta, ko menda nihče ne razmišlja o filmu, še manj pa je takih, ki se jim zahoče v kinodvorano.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1
9.00 Dokumentarec: Čudoviti Disneyjevi svet
9.45 Aktualno: Sonda Voyager 2 na Neptunu
11.55 Vreme in dnevnik
12.05 Nad.: Santa Barbara
12.30 Nanizanka: Gli occhi dei gatti
13.30 Dnevnik
14.00 Variete: Srečno poletje!
14.10 Film: La vita è meravigliosa (fant., ZDA 1946, r. Frank Capra, i. James Stewart)
16.15 Mladinska oddaja: Big
17.15 Nanizanka: I racconti di Padre Brown
18.15 Dokumentarna oddaja: 30 let naše zgodovine
19.10 Nad.: Santa Barbara
19.40 Almanah in vreme
20.00 Dnevnik
20.30 Film: Tuareg, il guerriero del deserto (pust., It. 1984, r. Enzo Castellari, i. Mark Harmon)
22.05 Dnevnik
22.15 Rossinijeve skladbe: La gazza ladra (2. del)
24.00 Jahanje (prenos iz Montegiorgia)
0.20 Nočni dnevnik
0.30 Mezzanotte e dintorni
0.50 Atletika (iz Bruslja)

CANALE 5
8.30 Nanizanke: Fantasilandia, 9.15 Peyton Place, 10.15 Una famiglia americana
11.15 Rubrika: Forum (vodi Rita Dalla Chiesa)
12.00 Kviza: Doppio slalom, 12.30 OK il prezzo è giusto
13.30 Variete: Rivediamoli (vodi Fiorella Pierobon)
14.30 Nanizanka: Love Boat - Le tre facce dell'amore
15.30 Film: La donna è un male necessario (kom., VB 1955, r. Henry Cornelius, i. Julia Harris, Lawrence Harvey)
16.50 Nanizanke: Hotel - Recriminazioni, 17.45 Mai dire sì - Indice d'ascolto, 18.45 Top Secret - Un uomo nell'armadio
19.45 Kviz: Cari genitori
20.30 Variete: Una rotonda sul mare
22.50 Kviz: Il gioco dei nove
23.35 Variete: Maurizio Costanzo Show Estate
0.45 Film: Il caso Venere privata (krim., Fr.-It. 1969, r. Yves Boisset, i. Bruno Cremer, Agostina Belli, Raffaella Carrà)

RAI 2
9.00 Nanizanke: Lassie, 9.30 La pietra di Marco Polo, 10.00 Monopoli
11.00 Dok. o rastlinah
11.25 Iz DOC Cluba: Franco Battiato
12.05 Nan.: Amore e ghiaccio
13.00 Dnevnik - ob trinajstih
13.25 Rubrika: Trentatré
13.40 Voyager 2 na Neptunu
13.50 Nadaljevanka: Capitol
14.45 Poletna oddaja: Tutti frutti
15.25 Nanizanka: Lassie
15.50 Risanka
16.20 Film: Frou, Frou (dram., It. 1955, r. Augusto Genina, i. Dany Robin, Gino Cervi)
18.10 Videocomic
18.30 Dnevnik - športne vesti
18.45 Nan.: Perry Mason
19.30 Horoskop, vreme, dnevnik, športne vesti
20.30 Poletni variete: Cocco
22.45 Dnevnik - nocoj
22.55 Nanizanka: Hill Street giorno e notte
23.45 Nočni dnevnik
23.55 Film: La guerra segreta di Suor Kathrin (dram., ZDA 1960, r. Ralph Thomas, i. Lilly Palmer, Sylvia Syms)

RETE 4
8.10 Nanizanka: In casa Lawrence
9.00 Film: La furia dei barbari (pust., It. 1960, r. Guido Malatesta, i. Edmund Purdon)
10.45 Nanizanki: Bonanza, 11.45 Harry O
12.45 Otroška oddaja: Ciao ciao, vmes risanke
13.45 Nad.: Sentieri
14.45 Nanizanka: California - Silenzio stampa
15.40 Nadaljevanka: Una vita da vivere
16.35 Nanizanka: Storie di vita - Coma profondo
17.00 Film: Scapolo in rodaggio (kom., ZDA 1971, r. Jud Taylor, i. Hall Holbrook, Barbara Rush)
18.30 Nanizanki: Marcus Welby, 19.30 Baretta - L'incendiario
20.30 Film: La bambola di pezza (krim., ZDA 1966, r. Bert Gordon, i. Zsa-Zsa Gabor, Don Ameche)
22.10 Film: Adieu Bonaparte (zgod., Fr.-Egipt 1985, r. Joussef Chahine, i. Patrice Chereau)
0.20 Nanizanki: Agente speciale, 1.20 Ironside

RAI 3
14.00 Deželne vesti
14.10 Tenis: Grand Prix (pre-nos iz San Marina)
18.00 Dokumentarna oddaja: Drobci
18.45 Športna rubrika: Derby
19.00 Vreme in dnevnik
19.30 Deželne vesti
19.45 Dokumentarna oddaja: Pred 20 leti
20.00 Dokumentarna oddaja: Geo Estate (ured. Luigi Villa in Gigi Grillo, vodi Caterina Vertova)
20.30 Film: Gran premio (kom., ZDA 1944, r. Clarence Brown, i. Mickey Rooney, Elisabeth Taylor, 1. del)
21.30 Dnevnik - nocoj
21.35 Film: Gran premio (2. del)
22.35 Dokumentarna oddaja: 25 agosto 1939 - Sta arrivando la bufera
23.30 Aktualna oddaja: Volta pagina
0.10 Nočni dnevnik
0.25 Nočna glasba: Bachov Koncert v E-duru BWV 1042 z violinistom Utom Ughijem
0.40 Dokumentarna oddaja: Pred 20 leti

ITALIA 1
8.15 Nanizanke: Skippy, 8.45 I gemelli Edison, 9.15 La gang degli orsi, 9.45 Superman, 10.15 La terra dei giganti, 11.10 Kronos, 12.05 Mork & Mindy, 12.35 Strega per amore, 13.00 Simon & Simon - Affari che scottano
14.00 Zabavna oddaja: Megalashow
14.15 Deejay Beach
15.00 Nanizanka: Ralph supermaxieroe
16.00 Otroška oddaja: Bim bum bam, vmes nanizanka Balliamo e cantiamo con Licia
18.00 Nadaljevanka: Alla conquista del West
19.00 Nanizanka: Riptide - Solo per te, Sheila
20.00 Risanka: Siamo fatti così
20.30 Film: Una ragione per vivere e una per morire (western, It.-Fr.-ZRN-Šp. 1972, r. Tonino Valerii, i. Bud Spencer, James Coburn)
22.35 Rubrika: Calciomania
23.35 Sport: Grand Prix
0.35 Nanizanki: Starman, 1.35 Taxi - La vecchia amica di Elaine

RTV Ljubljana 1
16.20 Video strani
16.30 Poletna noč (pon.): nanizanki Delo na črno, 17.25 Leteči cirkus Monthyja Pythona
17.55 Video strani
18.00 Dnevnik
18.05 Poslovne informacije
18.10 Spored za otroke in mlade: nanizanka Delfin Flipper - Nova prijateljica, 18.35 Glasbena oddaja Državni ansambel gruzinske folklore
19.00 Risanka, 19.15 TV Okno
19.19 Informativna oddaja za goste iz tujine
19.30 Dnevnik in vreme
20.15 Dok. serija: Svet nenavadnih sil Arthurja Clarka (7. del)
20.55 Nanizanka: Kriminalna zgodba (ZDA, r. Abel Ferrara, 11. del)
21.40 Dnevnik in vreme
22.00 Informativna oddaja za goste iz tujine
22.05 Poletna noč, vmes nan. Delo na črno (4. del)
24.00 Film: Trgovina s smrtjo (krim., ZDA 1986, r. John Korty, i. Alan Arkin, Armand Assante)
1.30 Video strani

ODEON
9.30 Nanizanki: SOS squadra speciale, 10.00 Quattro in amore
10.45 Nad.: Signore e padrone, 11.45 Marcia nuziale
12.15 Nanizanka: Good times
13.00 Otroški variete: Sugar
15.30 Nad.: Anche i ricchi piangono, 16.30 Colorina
17.30 Nanizanki: Rituals, 18.00 Zufall
19.30 Risanke
20.30 Boks: srečanja Sebief-Sherman, Jekorov-Randal, Alexandrov-Hajes, Migliaccio-Welles
22.30 Rubrika: Forza Italia
24.00 Nanizanka: Foxfire

TMC
11.00 Nanizanka: Ai confini dell'Arizona
12.00 Dokumentarec o Afriki
12.45 Ogledalo življenja
13.30 Vesti in sport
14.15 Risanka: Beatles
14.30 Dokumentarec: Narava prijateljica
15.00 Nanizanka: Viaggiatori nel tempo
16.00 Film: Mani sulla luna (kom., VB 1963, r. R. Lester, i. Ron Moody)

TV Koper
13.30 TVD Novice
13.40 Dok. oddaja: Campo base (pon.)
14.10 Nogomet: Bayern München-Köln (pon.)
16.00 Šport spektakel - Najzanimivejši športni dogodki
19.00 Odprta meja
19.30 TVD Stišiče
20.00 Juke box
20.30 Boks: Holyfield-Rodriguez, Rosario-Jones
21.30 TVD Novice
21.45 Tenis: moški finale turnirja Roland Garros 1989 (pon.)

RTV Ljubljana 2
15.50 EP v atletiki za mladince (iz Varaždina)
18.45 Piknik v Rogoški Slatini
19.30 Dnevnik
20.00 Oddaje neuvrščene: dok. Karavana kulture (Egipt)
20.35 Kronika struških večerov poezije
21.05 Poročila
21.10 En avtor, en film
21.30 Film: Film pred filmom (ZRN)
22.50 Kitarijada (iz Zaječarja)

18.00 Nan.: Flamingo Road, 19.00 Operazione ladro
20.00 Vesti: TMC News
20.30 Atletika: Gran Prix (iz Bruslja)
23.30 Vesti in sport
24.00 Film: La battaglia del Mediterraneo (vojni, Fr. 1968, r. Alexandre Astruc, i. Claudine Auger, Gerard Barry)

TELEFRIULI
11.30 Nanizanka: Medusa
12.00 Rubrika: Il salotto di Franca
13.00 Dnevnik
13.30 Dokumentarec: Može in narodi 20. stoletja
15.30 Glas. odd.: Music box
18.30 Nadaljevanka: La Medea di Porta Medina
19.00 Dnevnik
19.30 Nanizanka: La guerra di Tom Grattan
20.00 Dnevnik in nemščini
20.30 Nad.: Molly O (4. del)
22.00 Nanizanki: Medusa, 22.30 Angoscia
23.00 Dnevnik, nato dražba
24.00 Inf. oddaja: News

TELE 4
(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
19.30 Dogodki in odmevi

RADIO TRST A
7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, koledarček; 8.00 Deželna kronika; 8.10 V Evropi manjšin; 9.15 Otroški kotiček: Potovanje v Liliput (3. del), vmes Glasbeni listi; 10.00 Dnevni pregled tiska; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 Pisani listi; 12.00 Film in njegova vloga v naši družbi; 12.40 Folklorna glasba, vmes Glasbeni listi; 13.20 Poletni mozaik: 14.00 Deželna kronika, 14.45 Beleška, 15.30 O tolmačenju otroške risbe, 16.00 Koncert za srce in orkester; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album; 18.00 Kulturni dogodki; 18.30 Glasbeni listi; 19.20 Zaključek.

LJUBLJANA
5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 19.00, 21.00, 22.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Dober dan z zabavnimi orkestri; 8.35 Pesmice na potepu; 9.05 Z glasbo v dober dan; 9.35 Turistični napotki za goste iz tujine; 11.05 Petkovo srečanje; 12.10 Pojemo in godemo; 12.30 Dnevni nasveti; 12.40 Domača glasba; 13.30 Do štirinajstih; 14.02 Gremo v kino; 14.40 Radijski Merkurček; 15.15 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 15.55 Zabavna glasba; 16.00 Melodije; 17.00 V studiu; 18.05 Vodomet melodij; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Z zabavnimi ansambli; 20.00 Oddaja za pomorščake; 20.30 Slovencem po svetu; 22.00 Zrcalo dneva; 23.05 Literarni nokturno in Nočni program.

RADIO KOPER (slovenski program)
13.30, 14.30, 16.30, 19.00 Poročila; 6.00 Za dobro jutro; 6.05 Na današnji dan; 6.10 Vremenska napoved in prometni servis; 6.30 Jutranjik; 6.45 Cestne informacije; 7.00 Kronika; 7.30 Dnevni pregled tiska; 8.00 Prenos Radia Ljubljana; 13.00 Mladi val; 14.35 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 O glasbi... ob glasbi; 18.30 Glasbene želje; 19.00 Prenos Radia Ljubljana.

RADIO KOPER (italijanski program)
6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.05 Almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 6.45 Koledarček; 6.50 Simfonija zvezd; 7.40 Dobro jutro otroci; 7.50 Razglednica; 8.00 Priporočajo; 8.25 Pesem; 8.35 Mi in vi; 9.15 Edig Galletti; 9.32 Dragi Luciano; 10.00 Pregled tiska; 10.05 Najlepših 7; 10.35 Družina; 11.00 Notranja politika; 11.30 Turizem; 12.00 Glasba po željah; 13.00 Neposredno; 14.00 Glasba; 14.40 Pesem tedna; 15.00 Popoldne; 15.45 Koncert; 16.00 Puzzle; 16.33 Tednik; 17.00 Bubbling; 17.33 Show business; 18.00 Prijatelj DJ; 18.33 Mi in vi; 19.00 Spomini; 20.00 Nočni program.

RADIO OPČINE
7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 12.00 Glasba; 17.45 Okno na Benečijo; 20.00 Glasbena oddaja: Mix Time; 21.00 Nočni val.

V ta namen je odkupila stavbo v Ul. Vittorio Veneto

KZE bo odprla Center za umsko zdravje

Gorica bo dobila Center za umsko zdravje v poslopju v Ul. Vittorio Veneto 162. Zdravstveno-socialna struktura, ki jo je predvidel že zakon štev. 180 o reformi psihiatrije iz daljnega leta 1978, bo torej kot kaže končno začela delovati, pa čeprav bo do njenega odprtja preteklo še nekaj časa. Goriška Krajevna zdravstvena ustanova je namreč pred kratkim odkupila za 225 milijonov lir omenjeno poslopje, ki je bilo last goriške pokrajinske uprave. V njem bo deloval center, ki bo v pomoč umsko prizadetim tako čez dan kot tudi ponoči.

V sredo zvečer so predstavniki KZE uradno predstavili stavbo, ki jo je treba seveda še preurediti za specifične potrebe centra. Prva dela naj bi stekla že na jesen. Ogleda poslopja so se tudi udeležili številni člani prejšnje jesen ustanovljenega Združenja svojcev, uporabnikov in občanov za umsko zdravje. Član Združenja svojcev Max Kramar je orisal podpredsedniku KZE Erminiu Tuzziju in zdravstvenemu koordinatorju dr. Brunu Gregorigu težave in bojazni glede uspeha tega projekta. Kramar je dejal, da bi KZE morala skušati nekoliko skrajšati birokratsko pot kar zadeva začetek preureditvenih del in odprtje centra. Normalni postopek naj bi namreč tra-

V tem poslopju bo deloval Center za umsko zdravje

(Foto Marinčič)

jal skoraj dve leti, tako dolgo časovno obdobje pa je popolnoma nesprejemljivo. Tuzzi je skušal pomiriti duhove in je odločno dejal, da se bodo že prihodnji teden sestali, da bi čimprej lahko pričeli z načrtovanjem bodočega delovanja centra. Kar zadeva preureditvena dela, je menil Tuzzi, je poslopje v zadovoljivem stanju, saj bo

treba predelati le električno napeljavo in opraviti nekatera manjša vzdrževalna dela. Kramar je med drugim izrazil bojazen, da ne bi bilo poslopje v celoti namenjeno Centru za umsko zdravje. Gorico namreč pesti problem nove bolnišnice. V daljnoročnem programu namerava KZE preseliti vse svoje ambulante, ki so sedaj v Ul. della Bona, v

prostore nekdanje psihiatrične bolnišnice. Takrat bodo morali med drugim preseliti tudi ravnateljstvo oddelka za umske bolezni nekam drugam. S tem v zvezi so se širile govorice, da bi bila stavba Centra za umsko zdravje ena možnih rešitev. Dr. Gregorig in Tuzzi sta odločno zanimala te namene in sta potrdila, da bo poslopje v celoti namenjeno Centru. Ta naj bi postal nekaj vezni člen med goriško bolnišnico in družinami. Bolnikom bodo v njem nudili vso potrebno zdravniško pomoč, poskrbeli pa bodo tudi za preživljanje prostega časa. Umsko prizadeti bodo tu lahko dobile tudi priložnost zaposlitve. Tuzzi je še dejal, da bo KZE v kratkem poskrbela za odkup še enega poslopja v Podgori, kjer bodo uredili podoben center namenjen umsko prizadetim osebam.

Uresničitev Centra za umsko zdravje je nedvomno hvalevredna pobuda, ki bo končno nudila umskim bolnikom primernejšo obliko pomoči ali tudi samo dobro besedo in nasvet v težkih trenutkih. Potem ko je dr. Basaglia v šestdesetih letih odprl vrata umobolnice, je veliko število umsko prizadetih oseb ostalo brez prave pomoči, ker niso bile uresničene alternative zaprtemu tipu bolnišnice. Odprtje Centra bo prvi korak v tej smeri.

Z avtom zgrmela z nadvoza avtocestnega odseka pri Fari

Včeraj zjutraj se je pri Fari pripetila prometna nesreča, v kateri se je huje poškodovala 29-letna lekarnarica Maria Gabbi iz Gorice, Ul. Zara 7. Ženska se je vozila v lastnem fiatu 128 po avtocestnem odseku Gorica-Vileš v smeri iz Gorice proti Gradišču. Ko je privozila v bližino nadvoza, ki pelje čez državno cesto štev. 55 pri Fari, je iz še nepojasnjenih vzrokov, morda zaradi trenutne slabosti, zavozila v desno. Po približno 40 metrov dolgi vožnji po cestnem robu je zgrmela z nadvoza na 5 metrov nižje polje.

Na kraj nesreče so prihiteli karabinjerji iz Gradišča in osebje zelenega križa, ki je žensko z rešilcem prepeljal v goriško splošno bolnišnico. Zdraviti se bo morala dva meseca, saj si je v nesreči zmečkala dve vretenci.

V drugi prometni nesreči okrog 11.30 v bližini krožnega križišča pri mejnem prehodu pri Vrtojbi, se je lažje poškodoval 57-letni Giorgio Trombini, Ul. Pasubio 11. Mož je zaradi padca z motornega kolesa dobil lažji pretres možganov in več udarcev in ran po celem telesu. Zdravi se v ne-

vrolškem oddelku splošne bolnišnice, okrevaj bo v desetih dneh.

V petih dneh bo okrevala 29-letna Clara Codermaz, ki se je ponesrečila predsinoci na križišču med Ul. Brass in Ul. Seminario.

Ženska pri Ronkah skočila pod vlak

Včeraj okrog 17.45 si je ženska pri Ronkah vzela življenje, tako da je skočila pod vlak, ki je drvel iz Trsta proti Portogruaru. Za tragično dejanje je izbrala kraj, ki je le kakih 200 metrov oddaljen od letališča. Strojvodji Graziano Macovazzi in Maurizio Latin nista mogla preprečiti tragedije saj je vlak takrat vozil s hitrostjo 140 km/h. Ko poročamo njene istovetnosti še niso ugotovili: nedaleč so sicer našli avto, toda železniška policija ni še preverila, ali pripada žrtvi. Znano je le, da je ženska bila temnolasa in stara okrog 40 let. Na železniški progi je bil promet precej časa ustavljen.

Ponarejeni 50-tisočaki: aretirana dva Goričana

Osebje letkega oddelka goriške kvesture je v oviru preiskave o razpečevanju ponarejenih 50 tisoč lirskih bankovcev, ki so jo vodili kolegi iz Vidma, aretiralo dva Goričana. V zaporu sta se znašla 26-letni bivši lastnik bara v Ul. Brig. Pavia Claudio Paoluzzi iz Ul. Tuma 8 in 44-letni upravitelj telovadnice v Ločniku Roberto Chiarion iz Ul. Rocca 25. Prvemu so na domu našli 62 ponarejenih bankovcev v skupni vrednosti 3 milijonov 100 tisoč lir, drugega pa so prijeli na osnovi Paoluzzijevih izjav. Izvedli so hišne preiskave še pri treh osumljenih v Gorici in dveh v Vidmu. Vseh pet so prijavili sodni oblasti.

Kot smo v našem dnevniku poročali že pred časom, je bilo v zadnjem času v obtoku vse več ponarejenih bankovcev. Milica v Umagu je julija zaplenila Videmčanu 8 takih bankovcev po 50 tisoč lir. Kasneje je prometna policija v Milanu zaplenila tak bankovec Goričanu, še en bankovec pa so odkrili v Meranu. Preiskava, pri kateri je sodelovala tudi finančna straža v Trstu, se je osredotočila na našo deželo in speci-

Claudio Paoluzzi

fično na Videm in Gorico, kjer je prišlo do hišnih preiskav in zaplenbe ponarejenih bankovcev na Paoluzzijevem domu.

Preiskava se seveda nadaljuje, da bi izsledili še druge člane razpečevalske mreže in morebiti tiskarno. Domnevajo, da bankovcev niso tiskali v naših krajih, razpečevali pa so jih pretežno tukaj in v Jugoslaviji.

SDAG prevzela novo delavnico

Na avtoportu je bila včeraj slovesnost ob predaji nove delavnice za tovarnjake družbi SDAG. Objekt na 6 tisoč metrih pokrite površine je Občino stal skoraj 6 milijard lir. Pričakujejo, da bo bistveno prispeval k povečanju blagovnega prometa skozi Gorico, saj bodo tovarnjaki imeli tu eno najsoodnejših servisnih središč v Evropi. O slovesnosti bomo še podrobneje poročali.

Ob današnjem odprtju novega se-deža čestita

**TISKARNI
GRAFICA GORIZIANA**

Kmečka banka Gorica

izleti

Slovensko planinsko društvo Gori-ca obvešča udeležence izleta v Dovje-Mojstrane na Gorenjskem, kjer bo v nedeljo, 27. t. m., slovesnost ob odkritju spomenika Jakobu Aljažu, da bo avtobus odšel s Korna v nedeljo ob 7. uri. Potreben je potni list. Hrana iz nahrbtnika.

Društvo slovenskih upokojencev Gorica obvešča, da bo za dvodnevni izlet v Prekmurje 26. in 27. t. m. avtobus odpeljal ob 5. uri s Travnika in nato mimo gostilne Primožič, Oslavja, Števerjana, Podgore, Štandreža in Sovodenj.

kino

Gorica

CORSO 18.00-22.00 »Un grido nella notte«.

VERDI 18.00-22.00 »Ho sposato un aliena«.

VITTORIA 17.30-22.00 »Ogni volta di più«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Nova Gorica in okolica

SOČA (Nova Gorica) 18.30-20.30 »Hiša II«.

SVOBODA (Šempeter) 20.30 »Umri pokončno«, 22.30 »Desert s metanov«.

DESKLE 19.30 »Noč in dan Makroa«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
All'orso bianco - Korzo Italia 10 - tel. 531576.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Rismondo - Ul. Toti 52 - tel. 410701.

pogrebi

Danes v Gorici ob 9.30 Giuseppe Crismani iz splošne bolnišnice na glavno pokopališče, ob 11. uri Andrea Dalla Rosa iz Lorenzaga v cerkev Srca Jezusovega in na glavno pokopališče, ob 12.30 Valchiria Zanuso vd. Ferrin iz splošne bolnišnice v cerkev v Ločniku in na glavno pokopališče, ob 13.45 Ludvika Masten vd. Cijak iz splošne bolnišnice v cerkev in na pokopališče v Sovodnjah.

† V 74. letu starosti je umrla
**Ludvika (Vika)
Masten vd. Cijak**

Pogreb bo danes ob 13.45 iz splošne bolnišnice, ob 14. uri v cerkvi v Sovodnjah.

Žalostno vest sporočajo sin Lado, snaha Elda, vnukinja Eleonora z možem Rodolfom ter ostalo sorodstvo.

Gorica, Sovodnje, 25. avgusta 1989

Pogrebno podjetje Preschern

† Zapustil nas je naš dragi
Orfeo Peruch

66 let

Pogreb bo jutri, 26. avgusta, ob 12.30 iz splošne bolnišnice, kjer bo tudi verski obred.

SVOJCI

Gorica, 25. avgusta 1989

Pogrebno podjetje Preschern

Vinogradniki polemični zaradi pomanjkanja obrambnih sistemov

Toča ponekod uničila tretjino pridelka

Nekatera zrna toče so bila debela kot orehi...

(foto Pavšič)

Neurje, ki je v sredo pozno popoldne zajelo mesto in bližnjo okolico, je res prineslo začasno ohladitev, toda povzročilo je tudi precej škode. Pisali smo že o nevšečnostih, ki so nastale zaradi dežja, vetra in toče in o številnih posegih gasilcev, ki so morali odstraniti veliko odlomljenih vej, ki so ovirale promet. Debela zrna toče, ki so klestila vsepovsod, so povzročila precej škode tudi našim vinogradnikom.

V pogovoru s prizadetimi smo izvedeli, da je toča najhujše zlo opravila na goriškem delu Brd, od Pevme do spodnjega Oslavja, kjer je uničenega pridelka za okoli 30-40 odstotkov. Nekoliko več sreče pa so imeli vinogradniki zgornjega Oslavja in Števerjana, kjer je po prvih ocenah škode za kakih deset odstotkov.

Velika večina naših vinogradnikov je zavarovana, kar pomeni, da za škodo, ki so jo utrpeli, dobijo primerno odškodnino. To pa jih v celoti ne za-

dovoljuje, saj tretjina odstotka manj pridelka pomeni, da bodo s težavo zadovoljili vse odjemalce. Gostilničarje in trgovce v Milanu ali Rimu pa ne zanima, kaj je povzročila toča, zanima jih, da število naročenih steklenic dobijo v dogovorjenem roku. Če je pridelka manj, bo tudi steklenic manj in to vsekakor otežuje gospodarske načrte naših vinogradnikov.

S tem v zvezi so se nekateri zelo kritično izrekli o skupni obrambi pred točo, ki se je o njej veliko let govorilo in načrtovalo na obmejnem področju. Vse kaže, da je stvar ostala le v načrtih, saj v sredo niso izstrelili niti ene rakete, ki bi lahko preprečila najhujše. Povejmo še, da na Krminskem imajo urejene naprave zoper točo, ki jih upravlja poseben konzorcij, v Števerjanu in na Oslavju pa takih topov ni.

Sicer v Brdih upajo, da se do prve polovice septembra, ko bo trgatev, vremenske nevšečnosti ne ponovijo.

GRAFICA GORIZIANA S.N.C.

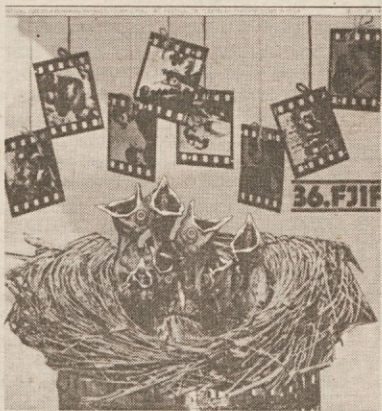
TISKARNA, KNJIGOVEZNICA, FOTOSTAVEK, OFFSET

Ul. A. Gregorčič 18, Gorica (Štandrež), tel. (0481) 22116

Vljudno Vas vabimo na otvoritev novih prostorov tiskarne, ki bo danes, v petek, 25. avgusta 1989, ob 19.30.

Danes podelitev nagrad na Festivalu jugoslovanskega filma

Kuduz, Zbirni center in Donator kandidati za puljsko zlato areno

Letošnji 36. Festival jugoslovanskega igranega filma v Pulju se po osmih dneh predvajanj poslavlja in nočjo bodo jugoslovanske filmske stvaritve končno ovenčane. Velika zlata arena, velika srebrna in bronasta arena bodo nagradile filme kot celoto, to je dosežke cele filmske ekipe, poleg njih pa bodo podeljene med filmske delavce še zlate arene za posamezne filmske stroke. Do trenutka, ko se pričujoči dopis steka v uredništvo, se Grličev *Hudičev Raj* in *Balkan Express II* Dordevića, Antonijevića ter Radovića nista še zasvetila na ekranih in lahko skrivata zato še presenečenje, sicer pa zgleđa, da je igra nekako že odločena. Prvi kandidat za veliko zlato areno je seveda *Kuduz* Ademira Kenovića, če pa bo Markovičevemu *Zbirnemu centru* ušlo najvišje odličje za film, bo verjetno njegova nagrada za režijo. Uspeh same *Kavarne Astorie* Jožeta Pogacnika pa ne dosega gledljivega Bulajičevega *Donatorja*.

Dogajanje se razpira od 20. let pa do druge svetovne vojne. Donator je Ambroise Vollard, slaven pariški zbiratelj slikarstva, pri katerem se zgleda mladi srbski žid Erih Šlomović, ki so ga v domovini Vollardovi spisi očarali in vzpodbudili k izobrazbi. On postane namreč njegov duhovni in gmotni naslednik. Umetniški zaklad pa zaničuje tudi nemško državo, ki v začetku vojne vihrje odpošlje svojega majorja za Šlomovičevimi sledovi - zbirka je sedaj v Narodnem muzeju v Beogradu. Časovni in geografski razpon od Jugoslavije do Nemčije, Francije in Švice daje širok predah filmu, tekoči, vendar utečeni filmski jezik pa vsekakor razlikuje Bulajičev film od ostalih. Sposoben je komuniciranja širšemu mednarodnemu občinstvu zaradi svoje uglajene narativnosti, čeprav po drugi strani ne dosega poglobljene izraznosti.

Nikakor ni presunil Nikoličev film *Škušanje hudiča*. Zlo se skriva v vsakem izmed nas, posebej pa priganja h kršitvi božje zapovedi ob poženju drugega žene ali moža in k odtujanju imperativu tradicije. Klic k avtentičnosti človeka v spo-

štovanju izročila preteklosti, ki se v lepi fotografiji vključuje v sistem Nikoličevih filmov na črnogorsko tematiko.

Precej je nadalje razočaral festivalskega gledalca zadnji proizvod Vibe filma, *Coprnica Zofka*. V moraliteti Svetlane Makarovič in režiserja Matije Milčinskega ni fabulativno-lutkovna plat organsko spojena z oklepajočo poanto dela, ki je v bistvu kritika našega časa (proč od njega v 12. stoletje!) in tudi kritika dvodimenzionalnosti našega doživljanja, ki je zgubilo dimenzijo pravilčnosti. Vsekakor pa je treba podčrtati, da je to »pionirski« poskus igrano-lutkovnega filma, o sami uspešnosti oz. neuspešnosti dela pa bo itak odločalo občinstvo malčkov, kateremu je film posebej namenjen.

Zadnji slovenski film v programu je bil *Remington* Damjana Kozoleta. Kljub režijskim naivnostim in raznim pomanjkljivostim v grajenju vzročno-posledičnega filmskega dejanja je to delo potrdilo, da res odraža novo občutljivost. Klasični motiv bega zaradi »drugčnosti« doži-

vi svoj vrhunec v zadnji sekvenci, pri vkrcanju Oskarja Kosa (Mario Selih) na ladjo. Močna glasbena podlaga še podkrepi nujnost - fatalnost njegovega dejanja. Film je bil narejen, predstavljen, kakšna pa bo distribucija, to je resno vprašanje, na katero je publika v areni odgovorila z iztisnjenim ploskanjem.

S tem, da je programski svet festivala določil vrstni red projekcij in njihov urnik ter izbrance za Areno vključil v boljši urnik, tudi v festivalskem centru, je izvedel že vnaprejšnjo (in verjetno nepredvideno selekcijo). Da se torej reči, da nista bila *Krvosesi* in *Najboljši* Deana Šoraka, filma za prijetno gledanje, namenjena nagradi, sploh pa je bila vsem »drugorazrednim« filmom odvzeta možnost častne predstave. Tako tudi perli puljskega festivala, 14 let staremu, vendar premierskemu delu pokojnega Ivica Matiča *Ženska s pokrajino*, kateremu bi lahko pripadlo (če je še čas nagrajevanja umetniških dosežkov) najvišje odličje »in memoriam«.

ALEŠ DOKTORIČ

Posnetek iz Markovičevega filma *Zbirni center*

Posnetek iz filma *Donator* Veljka Bulajića

Izšel je več kot pol stoletja po prvi izdaji »Novo mesto« - roman prozaista Mirana Jarca

Miran Jarc

Založba Obzorja Maribor se je nedvomno odločila pravilno, da je v svoji zbirki iz slovenske kulturne zakladnice št. 24 ponatisnila roman *Novo mesto*, ki ga je pesnik in prozaist Miran Jarc v nadaljevanjih objavljaval leta 1930 v Ljubljanskem zvonu, da bi knjiga ugledala luč sveta dve leti kasneje. Bralca namreč preveva svetel občutek, da imamo v svoji literarni zakladnici še eno stvaritev, ki se ni dokopala do tiste pozornosti, ki jo zasluži, pri čemer velja pohvaliti tudi obširno spremno študijo, ki jo je Jarčevi stvaritvi namenil Igor Gedrih. Zanimivost knjige je nedvomno še grafična oprema Božidarja Jakca, Jarčevega osebnega prijatelja in ravno tako zapisovalca in ohranjalca tega posebnega mesta ob Krki, od koder je tudi zgodba obravnavanega romana.

Smo v novembru »tonečega« leta 1914, v Novem mestu, sredi družbe nadebudnih gimnazijcev, sredi slutenega in kasneje vse bolj razvidnega »somračja«, ki ga bo s seboj prinesla prva vojna, kataklizma najnovejšega stoletja, na žalost mlajša sestra še krutejše druge kataklizme nedolgo zatem. Smo v Novem mestu, daleč od Evrope, pa vendar mladi hlastno iščejo stika z vsem, kar bi jih moglo močnejše uvesti v spoznanja življenja, življenja, ki se prebujajo. Osrednja oseba je Danijel Bohorič, občutljiva narava, ki kar vročično doživlja svoje dozorevanje, kasneje pa tudi neposredne grozote zahrbtnosti in uničevalske vojne. Piše dnevnik, piše pesmi, išče sorodno dušo, bega od enega prijatelja in sošolca do drugega, se zapleta v prve ljubezenske iskre, kot njegov avtor Miran Jarc bere Voltaira, Tolstoja, Darwina, Strinberga, Zolaja, se spoprijemlje s starši, čeprav živi čimdlje od stvarnosti. Kot vsak pravi mladostnik tistega časa doživlja samotnost, izobčenost, duši ga malomeščanstvo, pravzaprav povprečnost, ki se ne meni za nič razen za uhojene poti življenja, pogloblja se v zakone umetnosti, razmišlja o veri, nekaj tudi o politiki, navezuje prve stike z dekleti in ženskami, jih doživlja kot lepoto in razočaranje hkrati, istočasno pa še nima pred seboj pojasnjene orientacije, čustva so močnejša od razuma, kar pa je v bistvu tista srečna sestavina mladosti, ki je odrasli žal več nimajo, ali pa le malokdo med njimi.

Knjiga pravzaprav usmerja vso svojo pozornost v prvi vrsti v rahlo in neučakano rast mladostnikov, navidez je nekam ohlapna, kot da noče povedati nič dorečenega, doumljenega — to pa je ravno kvaliteta, ki je sodobni ki prav gotovo niso dojeli v odgovarjajoči meri. Da je temu res tako in da je Jarc premišljeno gradil zgradbo, ne da bi o tem vsiljivo pripovedoval, govori prehod v drugi del knjige, ko najprej z rahlimi, komaj slišnimi odmevi, kasneje pa vse bolj drastično, prodira v mladostne atmosfere, v prelivajoče barve čustev in bolečine, sreče in novega nastajanja, vojna z vsemi dobe-

sednimi, seveda skrajno grobimi prijemli v pojavnosti. Prehajanje iz prvega v drugi del je nedvomno mojstrsko izpeljano, roman je s poudarkom na opisovanju notranjosti dokazljivo umetniško koncipiran, zaradi tega nevsiljiv, nedeklarativen, življenjski in ohranjajoč človeški zorni kot od pričetka do konca.

Umrli je cesar Franc Jožef I., Danijelovi prijatelji morajo na fronto, za življenje dozorevanja je vse manj časa in prostora, uničujoči zunanji dogodki ga preplavljajo brez milosti, kot je pač to lastno za vsako in vsakršno vojno: da pač ubija tudi življenje preživelih. Eden od prijateljev konča v umobolnici, že so tu prvi utrinki jugoslovanstva, razmišljanja o prihodnosti, Danijelu umre oče, kmalu zatem konča matura, da bi nekaj kasneje »umrla« še Avstrija in bi pred ljudmi zazevala praznina nejasne prihodnosti. Za Danijela je mladost praktično končana, v večji meri so zunanji dogodki razdrli njeno rahlo tkanje kot pa da bi se mladost izpolnila v sami sebi; Novo mesto kot prizorišče rojevanja se izprazni, se odmakne, in v njem ni več čarobnih skrivnosti, od katerih živi in se z njimi napaja dozorevajoča duševnost. Danijel bo odšel v Ljubljano, zaposil se bo v zavarovalnici, izgubljal se bo v številkah, nemara tudi v velikem in tujem mestu, Novega mesta pa več ni ali pa je ostalo v njegovem spominu: obujal ga bo lahko mnogo kasneje, ko se bo življenje umirilo, ko bo notranjost spet dohitela ali prehitela zunanost, do tedaj pa je še daleč, neskončno daleč. Nikakršne lažne iluzije, plehkiga zanosa, pred prezgodaj dozorelo ali dokončano mladostjo je molk, je resnica, ki pa bo verjetno še dolgo mrka, nepojasnjena, ali kakor bi rekel Jarc, »somračna«.

JANEZ POVŠE

Na septembrsko prireditev se je prijavilo 80 mladih izvajalcev

Mladi violinisti v Gorici na natečaju R. Lipizer

V Gorici bo od 10. do 17. septembra na sporedu mednarodni violinski natečaj Rodolfo Lipizer, ki ga prireja istoimensko kulturno združenje. Tokrat bo že osmi po vrsti in bo, vsaj po napovedih organizatorjev, na zelo visokem nivoju.

Na natečaj se je vpisalo kar 80 violinistov iz 29 držav. Prvič se bodo letos goriskemu občinstvu predstavili violinisti iz kuba, Venezuele, Mehike in Brazilije. Prav iz te države je najmlajši letošnji tekmovalec, 17-letni José Mauricio Aguiar Santos. Ob novih bodo letos tekmovali tudi nekateri violinisti, ki so že v preteklih letih zabeležili na natečaju Lipizer dobre uvrstitve. Med temi so Nemka Franziska Pietsch (šesta lani), Gyula Stuller (tretja nagrada leta 1985), Iranec Khachik Babayan, Jugoslovan Miran Kolbl, Japonka Mariko Komuro, Jugoslovanka Mateja Marinković (finalista leta 1986) in drugi. Kot zanimivost gre omeniti, da bo

v Gorici igral tudi iraški predstavnik Aram Artin Zarsian, in to bo sploh prvi violinist, ki bo lahko zapustil domovino po koncu iraško-iranskega konflikta.

Ocenjevalna komisija je bila letos skoraj popolnoma prenovljena. Vodi jo italijanski skladatelj svetovnega slovesa Roberto Hazon (njemu so poverili nalogo naj ob 200-letnici ustanovitve avstralske države uglaši operno delo, ki so ga nato lani tudi uprizorili v Perthu - Eurek's Stockade je naslov tej njegovi operi v treh dejanjih). Drugi člani žirije so Ismin Carter (Grčija), Jean Fournier (Francija), Renato Grandi (Italija), Vladimir Landsam (Kanada), Franz Samohyl (Avstrija) in Igor Ozim (Jugoslavija).

Ob natečaju bo v Gorici potekalo tudi dvodnevno študijsko srečanje na temo Metodologija, didaktika in učni načrti za poučevanje violine. Srečanje bo 15. in 16. septembra v dvorani pokrajinskega sveta v Gorici.

Odprtje 8. mednarodnega violinskega natečaja bo v nedeljo, 10. septembra, ob 10.30 v goriskem Avditoriju. V nedeljo zvečer, ponedeljek in torek bo na sporedu izločilni del, v sredo in četrtek tako imenovani polfinale, na katerem bodo violinisti nastopili ob spremljavi klavirja, v petek in soboto pa bo na vrsti finalna preizkušnja. Mladi izvajalci bodo tedaj zaigrali s Sudetskimi simfoničnim orkestrom iz Walbrzycha, ki ga vodi Jožef Milkomirski.

V nedeljo, 17. septembra, bodo razglasili izid natečaja, podelitvi nagrad pa bo sledil koncert uzmagovalca in najboljše uvrščenih violinistov.

Kulmerjeva Velika Iza

V piranski Mestni galeriji in v koprskih galerijah Loža in Meduza so do 4. septembra na ogled platna znanega hrvaškega slikarja Ferdinanda Kulmerja. Na sliki: Ferdinand Kulmer: *Velika Iza* (diptih), 1988

Ameriški Godot Draga Jančarja

V začetku avgusta so v Washingtonu uprizorili dramo *Draga Jančarja Zalezujoč Godot*. Delo so postavili na odru Scena Theatre, režiral pa ga je Robert McNamara. Washingtonski festivalski časopis Source je dramo označil kot »metafizični triler«. Scena Theatre bo z Jančarjevim Godotom gostovala na bližnji evropski turneji.

Pred nedeljsko dirko profesionalcev za SP Tudi Bugno med favoriti

CHAMBERY — Italijanska reprezentanca poklicnih kolesarjev je včeraj dopotovala v Francijo, kjer bo v nedeljo na težki krožni progi v Chaberyju (262,5 km) dirka za naslov svetovnega prvaka. Selektor Martini, ki vodi ekipo že petnajst let, je s sabo pripeljal 15 tekmovalcev, od teh bosta dva rezervi, določil pa ju bo danes.

Italijanom v zadnjih letih primanjkuje velikih kolesarskih asov, a reprezentanca se je na SP zmeraj obnesla odlično, tako da bosta v letošnji ekipi nastopila kar dva svetovna prvaka, to sta Argentin in Fondriest. Njima je Martini poveril tudi vlogo nosilcev ekipe, vendar sta v tej kombinaciji tudi Bugno in Giupponi. Za slednjega velja, da je zdaj v zelo slabi formi, zato je celo vprašljiv njegov nastop, Bugno pa je nasprotno odlično pripravljen in v taboru azzurrov ga pritevajo med absolutne favorite za zmago skupaj s Francozoma Fignonom in Mottetom. Ostalim članom ekipe (Amadori, Chioccioli, Ballerini, Bombini, Cassani, Cesarini, Chiappuc-

ci, Colagè, Moro, Passera in Vitali) je namenjena vloga pomočnikov in prav požrtvovalnosti mož v senci je treba pripisati mnoge uspehe Italijanov.

Selektor Martini je z zadovoljstvom izjavil, da se vsi v ekipi zavedajo trenutne premoči Bugna in so mu pripravljeni pomagati, če se bo izkazalo, da lahko zmaga.

Povsem nasprotno je ozračje v francoskem taboru. Kolesar Martial Gayant je že izjavil, da nikakor ne namerava pomagati Fignonu, ki pripada drugemu klubu, polemik pa je še in še.

Treba je sicer omeniti oceno mnogih strokovnjakov, po katerih naj bi bila krožna proga po Chaberyju zelo selektivna, tako da kandidati za zmago naj ne bi mogli preveč računati na pomoč ekipe.

Praznih rok pa sta že pred samim nastopom na SP ostala edina jugoslovanska poklica kolesarja Čerin in Pavlič. Njun klub Carrera je bil pripravljen finansirati nastop v Chaberyju,

vendar pa je prav letos stopil v veljavo nov pravilnik, po katerem morajo ekipo sestavljati najmanj štirje kolesarji, vrh tega pa Jugoslavija ni član poklicne kolesarske zveze.

Pred profesionalci bodo jutri na isti, vendar skrajšani progi, nastopili amaterji, vendar o tem podrobneje jutri.

Zaenkrat so še v ospredju reakcije po preizkušnji na kronometer, na kateri so bodisi Italijani bodisi Jugoslovani razočarali. Predsednik italijanske kolesarske zveze Omini je ožigosal kritike novega selektorja Zenonija, ki se je po dirki pritožil nad opremo azzurrov in govoril o neorganiziranosti zveze. Zavrnil mu je, da sedem minut, kolikor je znašal zaostanek azzurrov za zmagovalci, ni mogoče upravičiti s kakovostjo sašij koles.

Petnajsto mesto ni najslabša uvrstitev Jugoslovanov na SP, a zaostanek 9'52" je rekorden. Vsi pa soglašajo, da so temu krive prekratke priprave zaradi pomanjkanja denarja in brezbriznosti v vodstvih društev in kolesarske zveze.

Na univerziadi v zahodnonemškem Duisburgu Uspeha madžarskih sabljačev

DUISBURG — Na univerziadi v ZRN zaenkrat še vedno podeljujejo kolajne le na sablaškem tekmovanju, včeraj pa so bili najuspešnejši Madžari.

Med moškimi je namreč v meču zlato kolajno osvojil Madžar Szabo, ki je v finalu z 10:5 premagal Italijana Terezija, ki je torej dobil srebro. Bron je pripadel Poljaku Kisielu.

V ženski sablji je zmagala Madžarka Eoery pred Kubanko Valladaresovo in Kitajko Wen Dong. Italijanka Coltortijeva je bila šesta.

Dobro so se v prvem dnevu veslaškega tekmovanja odrezali Italijani. Četverec brez krmarja (lahka kategorija) in dvojni dvojec sta se neposredno uvrstila v finale, osmerec pa celo z drugim najboljšim časom.

Danes se bo začel tudi boj za kolajne v atletiki. Spored je ohlapen, saj bosta v prvem dnevu finala le v maratonu in v ženski krogli. Veliko neznank je okrog kakovosti udeležbe. Tekmovalci grand prixa se v teh dneh mudijo v ZRN, saj je bil v sredo miting v Koblenzu, prihodnji petek pa bo finale v Bruslju. Nekaj (tisti, ki imajo pač v žepu študentovsko izkaznico) jih bo zanesljivo nastopilo v Duisburgu. Prireditelji iger zagotavljajo, da bosta med temi svetovna prvaka na 100 m z ovirami Roger Kingdom in v višini Javier Sotomayor.

Jugoslovanski košarkarji so s 105:102 premagali Kitajsko.

Mladinsko atletsko EP V Varaždinu že štirje prvaki

VARAŽDIN — V prvem dnevu mladinskega atletskega evropskega prvenstva so podelili štiri naslove, Italijanki Vigati (100 m) in Ozeze (daljina) pa le za las nista stopili na zmagovalni oder.

100 m moški: 1. Kriškov (SZ) 10"48; 2. Zalewski (Polj.) 10"52; 3. Livingston (VB) 10"57.

Disk moški: 1. Seeling (NDR) 59,10 m; 2. Oprea (Rom.) 54,72 m; 3. Pronko (SZ) 54,22 m; 9. Urlando (It.) 50,32; 10. Nikolič (Jug.) 48,54 m.

100 m ženske: 1. Sidibe (Fr.) 11"41; 2. Taurin (SZ) 11"48; 3. Derr (NDR) 11"51; 4. Vigati (It.) 11"59.

Daljina ženske: 1. Belu (Rom.) 6,58 m; 2. Johansson (Šve.) 6,50 m; 3. Galjina (SZ) 6,44 m; 5. Ozeze (It.) 6,35 m.

Danes bodo podelili deset kompletov kolajn.

Maradona se vrača?

BUENOS AIRES — Morda bo zabave in počitnic za Maradono kmalu konec, po pisanju agencije »Noticias argentinas« bo že v nedeljo spet v Neaplju, na igrišču seveda. Kaj se pravzaprav dogaja? Kot v vsaki »telenoveli«, preobratov ne manjka. Sedaj je stopil v ospredje manager Maradone. Kaže, da se je sestel z igralcem (kaj naj bi si povedala, ni znano), vso zadevo pa je skušal zdramatizirati. Za TG3 je izjavil, da Maradona ne zahteva nobenih garancij za svoj povratak in tudi ne postavlja nobenih pogojev. Kako je z domnevnimi grožnjami neapeljskega podzemlja, ni znano. Nekateri domnevajo, da Maradona sploh nič ne ve o dolgem komuniqueju, o katerem se je govorilo prejšnje dni in ki naj bi ga izdal argentinski as. To sklepajo iz dejstva, da je igralec te dni križaril po reki Parana in lovil ribe. V hotelu naj bi povedali, da sploh ni poslušal radia ali gledal televizije in bral časopisov. Pravijo, da verjetno sploh ne ve, kaj se je v tem času o njem pisalo...

Trombetta podpisal

TRST — Tudi Maurizio Trombetta, 24-letni napadalec, je s Triestino našel skupni jezik. S tržaškim drugoligašem je namreč podpisal pogodbo za sezono 1989/90.

Italijanski nogometni pokal Pro Gorizia zaskrblja

MONFALCONE - PRO GORIZIA

1:0 (0:0)

STRELEC: Ciani v 56. minuti.

MONFALCONE: Sorci, Da Dalt, Marinig, Calò, Saturno, Fierro, Passoni, P. Brugnolo, Severini, M. Brugnolo, Ciani. (Dal Cin, Perco, Vrech, Piani, Fadi).

PRO GORIZIA: Pelosin, Stacul, Tallandini (Menegaldo), Urdich, Cotterle, Giacometti, Juculano, Della Valentina, Sartore (Mucin), De Zotti, Giacomini. (Russo, Trevisan, Cabas).

SODNIK: Damello iz Trsta. GLEDALCEV: 800.

TRŽIČ — V goriškem derbiju, ki je bil obenem prvo srečanje italijanskega pokala, je Monfalcone zaslužen premagal Pro Gorizio. Igra Goričanov je bila dokaj zaskrbljujoča, če je že res, da v prvenstvu štartajo z namenom, da si zagotovijo napredovanje. Predvsem v vezni vrsti ni igralca, ki bi znal povezovati igro in primerno izkoriščati hitrost napadalca Juculana. Sicer ne gre pozabiti, da ima Pozzova postava na razpolago Janjani, ki pa naj bi bil nared šele oktobra. Po izjavi tehničnega direktorja Camillottija, mora bivši igralec Crvene zvezde preživeti pet mesecev v Italiji, preden lahko igra v meddeželni ligi. O srečanju velja povedati, da so Tržičani bili vseskozi boljši, še posebno v prvem polčasu. V drugem polčasu je neznosna vročina opravila svoje in igra se je precej umirila. Kljub temu pa so domači pokazali večjo voljo do zmage in s Cianijem tudi krojali svoje prizadevanje. (ik)

Pri vrhunskih tekmovalcih gre skoraj za anti-atletiko Možnosti napredka na 110 m ovire so tesne

Eden zadnjih svetovnih atletskeh rekordov je čas 12"92, katerega je na progi 110m čez ovire dosegel Roger Kingdom. Znamko je dosegel v Zürichu na progi, ki je pred uvedbo plastičnih mas veljala za čudežno, je pa tudi v teh letih ohranila svoj sloves, čeprav v znatni meri zaradi bogatih nagrad in... potrebe, da se status magičnosti ohrani.

Kingdom je dosegel rekord v disciplini, v kateri so možnosti napredka dejansko v silno tesnem okviru. Telesne sposobnosti današnjih vrhunskih atletov so namreč take, da jih postavitev ovir (9,14 m druga od druge) očitno zavira. V teku let se je celo spremenila tehnika prehoda ovir, ki je najprej težila k daljšemu poletu, sedaj pa je usmerjena v čimprej-šnji dotik nog s tli, ker bi sicer ostalo med ovirama premalo prostora za razvoj tekaške brzine. Pri najvišji kakovostni stopnji atletike je torej tek na 110 m čez ovire že podoben proti-atletiki, kjer se mora atlet truditi, da bi tekel počasneje. Ključ uspeha je torej v največji natančnosti izvajanja gibov in v izredno hitrih frekvencah nekoliko utesnjenega izvajanja.

V zadnjih letih bi najboljši z največjo lahkoto pri reorganizaciji discipline dosegli relativno precej boljše čase. Za se-

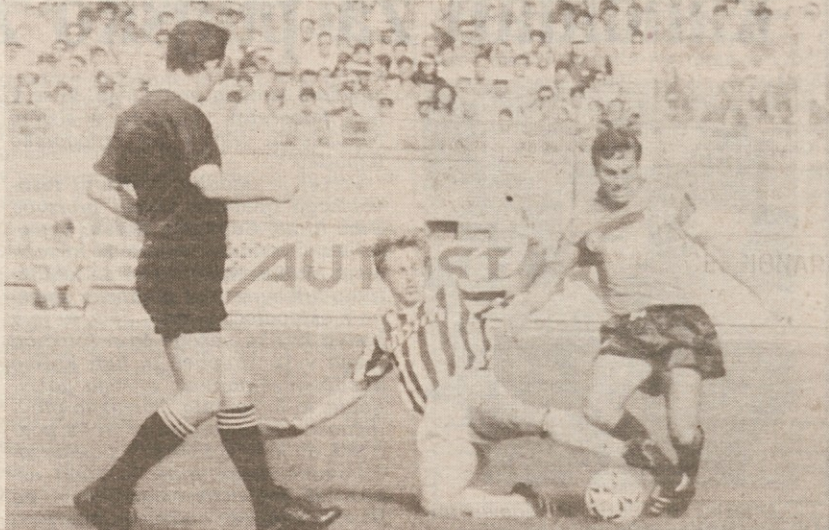
daj se razdalja ne more spreminjati glede dolžine, ker je vezana na strukturo stadionov. Poseglo bi se lahko pri številu ovir z zmanjšanjem od sedanjih 10 na 9, kar bi znatno povečalo možnosti za višje večje hitrosti. Prav zaradi tesnega tehničnega okvira je bil v zadnjih letih napredek bolj skromen.

V zgodovini atletike so prvi neuradni svetovni rekord na tej razdalji zabeležili leta 1865, ko je v Oxfordu neki Clement Jackson na enakovredni razdalji 120 jardov dosegel čas 16"0. Prvi uradno priznani rekord je iz leta 1908. Čas 15"0 je dosegel Forrest Smithson ob priliki OI v Londonu. Prvič so pod 15 sekundami tekli leta 1916 in prehod od 15"0 do 14"6 je bil izredno kakovosten. Novo mejo 14 sekund so presegli leta 1936 takoj po OI v Berlinu. Na njih je Američan Towns izenačil svetovni rekord s časom 14"1, nekaj dni kasneje pa je v Oslu dosegel izrednih 13"7.

Med velike izvajalce te težke panoge lahko prištevamo v prvih povojnih letih Harrisona Dillarda (13"6) in Richarda Attlesea (13"5). Zanimivo je, da se prvi ni uspel kvalificirati za OI v Londonu, kjer pa je v zameno zmagal v teku na 100 m.

Na način, ki je bil vedno zavit v tančico dvomov, je leta 1959 v Zürichu Martin

Žreb parov 2. kola italijanskega pokala Štirje derbiji med prvoligaši

RIM — Včeraj zjutraj so na sedežu združenja nogometnih društev izžrebali igrišča za drugo kolo italijanskega pokala, v katerem bodo na sporedu tudi štirje derbiji med prvoligaši.

Izid žreba je sledeč (prva ekipa igra doma): Cosenza - Inter, Lazio - Bologna; Palermo - Roma; Genoa - Sampdoria; Pescara - Lecce; Juventus - Taranto; Cremonese - Milan; Cesena - Messina; Atalanta - Bari; Fiorentina - Como; Ascoli - Barletta; Napoli - Reggina.

Tekme drugega kola bodo v sredo, 30. avgusta.

Na slikah (AP): (zgoraj) prizor v kazenskem prostoru Cagliarija med pokalno tekmo z Juventusom; (spodaj) Zahodni Nemec Klinsmann je znova navdušil Interjeve navijače in tudi dosegel odločilni zadetek proti Spezii

Prijateljska odbojcarska tekma Jugoslavija zmagala s težavo

Jugoslavija - ZRN

3:2

(4:15, 15:4, 7:15, 15:10, 15:13)

NOVA GORICA — Jugoslovanska odbojcarska reprezentanca je še drugič premagala zahodnonemško reprezentanco, vendar tokrat težje kot je bilo pričakovati. Jugoslovanskim igralcem ni šlo kaj posebno od rok, zlasti veliko napak so naredili pri servisih. Zahodnonemški odbojkarji so bili že povsem blizu zmage, saj so vodili z 2:1 v nizih in v četrtem že s 7:1 ter z 10:7, toda Jugoslovanom je le uspel preobrat. V petem, odločilnem setu, so spet bolje začeli gostje, toda v končnici so ob ogorčenem boju za vsako točko jugoslovanski odbojkarji bili spretnješi in srečnejši. Za najboljšega igralca sta bila izbrana Velibor Ivanović v jugoslovanski in Mihael Dornheim v zahodnonemški reprezentanci. Srečanje si je v veliko premajhni novogoriški dvorani ogledalo več kot 600 ljubiteljev odbojke, ki pa so bili morda nekoliko razočarani, saj so bržkone pričakovali še več atraktivnih potez, vendar je treba povedati, da so igralci obeh reprezentanc v polnem treningu in zelo utrujeni, poleg tega pa je bilo v dvorani zelo soparno in brezračno. (E.Č.)

konjske dirke - konjske dirke

Prva kasaška dirka v Rimu bo na dobri kakovostni ravni. Po našem mnenju je Filogamo (X) nekoliko boljši od ostalih. Omenimo naj regularnega Exstra FC (2), od skupine 1 pa kobilo Estevo.

V drugi rimski dirki je favorit Glauco Ferm (2). Po nekaterih govoricah naj bi si opomogel tudi Guardacaccia (X). Preseneti lahko regularni Educ di Alba.

Če ne bo zagolopiral pred sprintom, je favorit tretje rimske dirke Dupino (X). S številko ena bo štartal Flic Striry (2). Slab ni niti Dosso (1), ki je v zadnjih dirkah vedno dosegel dobro uvrstitev.

V Neaplju bi lahko zmagal Frescobaldi (2), nedavni zmagovalac dirk. Emilio Lav (X) je že nastopal v višjih kategorijah. Omembo si zasluži tudi Fly Effie (1), čeprav bo štartal iz druge vrste. Če se bo takoj postavil na čelo skupine, bi lahko v Trevisu zmagal konj Fuart (1). Dober nastop pričakujemo od Federaleja LG (X). Filavio (2) naglo napreduje.

Ervigio (X) je na podobni dirki zmagal že v nedeljo, zato je favorit tudi v Montegiorgiu. Omenimo konja Fenlimut (2), ki zna krožiti tudi na zunanji progi in se ne boji napornih dirk. Za dobro uvrstitev se bo gotovo potegoval tudi Dali (1).

DIRKA TRIS

V Ceseni (tri vrste) bo nastopilo 20 konj. Naši favoriti: 19 Duilio Red; 17 Gallogeorge; 16 Giava Red. Za sisteme: 5 Grido Ferm; 3 Cibifrizzo Mo; 9 Delivery.

totip

1. — prvi	X	
drugi	1	2
2. — prvi	2	
drugi	X	1
3. — prvi	X	
drugi	1	2
4. — prvi	2	
drugi	1	X
5. — prvi	1	
drugi	X	2
6. — prvi	X	
drugi	1	2

Mladi rolkar Mladine na Madžarskem Erik Tence jutri na EP

Erik Tence bo med našimi rolkarji prvi, ki bo nastopal na evropskem prvenstvu. Kot član državne reprezentance je že včeraj odpotoval v Budimpešto, kjer se bo jutri v kategoriji naraščajnikov udeležil tekmovanja za naslov celinskega prvaka med posamezniki, mogoče pa bo v nedeljo nastopil še v štafeti.

Tence, član Športnega društva Mladina iz Križa, je že stalni član državne vrste naraščajnikov, čeprav je še zelo mlad (letnik 1975) in se meri tudi z dve leti starejšimi tekmeci. Tudi zaradi tega ni mogoče natančno vedeti, s kakšnimi izgledi bo naš rolkar nastopal na Madžarskem, vendar pa bo seveda že sam nastop zanj in za njegovega spremljevalca na tej poti, Borisa Bogatca, veliko doživetje.

Mladi Erik Tence bo jutri meril moči z vsemi najboljšimi evropskimi rolkarji, še zlasti huda pa je konkurenca iz Nizozemske, Francije, Švedske, Norveške in vseh vzhodnoevropskih držav.

V Budimpešti bodo merili moči tudi

Erik Tence

člani in mladinci, v Tencejevi kategoriji pa bosta od Italijanov nastopila še Omar Peruzzo in Glauco Maffei.

Jadranovi košarkarji so se vrnili s kondicijskih priprav Z vzdušjem in delom zadovoljni

S pripravami v Kranjski gori, ali bolje v Gozdu Martuljku, so bili v Jadranovem taboru vsi (oba trenerja in igralci) več kot zadovoljni.

»Program priprav smo izpeljali v celoti. Treninji so potekali trikrat dnevno: dve uri zjutraj, eno uro popoldne, proti večeru pa smo pilili fizično pripravo, in sicer moč, hitrost ter vzdržljivost,« nam je dejal Jadranov pomožni trener Jure Krečič.

»Z intenzivnostjo dela na treningih tako članov kot mladincev sva bila s trenerjem Vatovcem povsem zadovoljna. Fantje so marljivo in pošteno delali. Veliko pozornost smo skušali na teh pripravah dati predvsem vajam za hitrost in obrambo, kar naj bi bila tudi značilnost naše igre med prvenstvom. Poudarim naj še, da se je na teh pripravah ustvarila »klapa«, kar je za nas zelo važno, saj nas čaka izredno težko in naporno prvenstvo,« je sklenil svojo kratko izjavo Jure Krečič.

Nedvomno bo prav vzdušje v ekipi izredno pomembno za to prvenstvo, ki bo, kot kaže, izredno izenačeno in

še kar kakovostno. Le s pravo »klapo«, z najboljšim vzdušjem v moštvu se bo nadoknadilo veliko vrzel, ki sta jo letos pustila doslej stebra Jadranove ekipe, Marko Ban in Klavdij Starc.

Naj omenimo še, da so jadranovci ob povratku iz Kranjske gore v Tolminu odigrali trening tekmo z ljubljanskim Slavanom in zmagali s 94:89. Slovanovci so igrali v okrnjeni postavi.

Jadranovi mladinci pa so se v trening tekmi pomerili s kadeti Slovana in zmagali s 63:54.

Že dan po povrtku so Jadranovi člani in mladinci nadaljevali z vsakodnevno vadbo v repenski telovadnici. Prvi uradni nastop Jadranove ekipe pa bo že v petek, 1. septembra, ko bo v Repnu mednarodni turnir Alpe Adria v organizaciji SZ Jadran in na katerem bodo nastopile, poleg naše, še ekipe Ital Monfalcone Solvay, Poreča in Servolane.

Jadranovci se bodo v petek v prvem srečanju ob 21. uri pomerili s Servolano. (Jan)

Povratak prve izmene košarkarjev iz Pulja Program v celoti izpeljali

»Bilo je zares lepo, skoraj nepozabno.«

Tako so izjavili vsi tečajniki in njihovi trenerji, ki so se udeležili prve, 7-dnevne izmene košarkarskega tabora v Pulju, ki ga je organiziralo ZSSDI. 36 tečajnikov je vadilo v treh skupinah pod strokovnim vodstvom Braneta Dežmana, ki je do potankosti pripravil program, ki so ga udeleženci tudi v celoti izpeljali.

Organizacijski vodja tabora je bil Peter Brumen, ki je kajpak tudi pomagal pri treniranju. Ob ameriškem trenerju, ki je v glavnem vodil starejšo skupino, so bili tu še trije naši trenerji, David Čok, Leonard Koren in Adriano Kovačič.

Dnevni red je bil kar pester in naporen. Po zajtrku je bil prvi trening, sledilo je kopanje v prekrasnem zalivu Zlatnih stijen. Kosilo je bilo ob 13.30. Do drugega treninga (ob 18. uri) so imeli tečajniki na voljo počitek ali kopanje. Po večerji pa še nekaj zabave. Eno popoldne so izkoristili za ogled mesta Pulja in slavne arene, tečaj pa so sklenili z različnimi igrami in kvizi.

»Vsi skupaj, trenerji in tečajniki, smo se na tem taboru dosti naučili. Poudaril pa bi še zlasti to, da so se fantje raznih društev bolje spoznali in se sprotiprijateljili. Nekateri izmed njih so bili tudi prvič brez staršev tako dolgo od doma. Zanje je bila to seveda povsem nova izkušnja. Taki tabori so zelo koristni tudi zardi tega,« nam je dejal najmlajši izmed trenirjev v Pulju, borovec Adriano Kovačič.

Od srede pa se v Pulju mudi druga izmena naših košarkarjev (letniki 1973 in 1974).

Po telefonu smo se pogovarjali s trenerjem Stojanom Corbatičjem, ki nam je dejal, da poteka vse v najboljšem redu. (Jan)

Kontovelovi kadeti pa v Idriji...

Trije treningi dnevno in pet prijateljskih tekem: to je obračun 5-dnevnih skupnih priprav Kontovelovih kadetov v Idriji.

»V Idriji smo zares imeli idealne pogoje za treniranje. Na voljo smo imeli

celo veliko halo. Spali smo v Dijaškem domu. S pripravami in s pošteno naložbo svojih fantov sem zares zadovoljen. Kot naš gost na teh pripravah je sodeloval tudi Andrej Pavlica, o katerem sem prebrical, da bo še naprej udarna moč pri Boru, saj je tudi na teh pripravah pokazal veliko resnost in poštenost,« nam je ob povratku dejal Igor Meden, trener in organizacijski vodja Kontovelove odprave v Idriji.

Kot rečeno, so Kontovelci odigrali tudi več prijateljskih tekem. Že prvi dan so se pomerili z veterani domače ekipe Idrije in zmagali s 63:57. Mlajše Kontovelovo moštvo je nato odigralo dve tekmi proti vrstnikom Iskre Idrije. V prvem srečanju so naši zmagali s 46:35 (24:20). Najboljši strelec je bil Ban (16 točk). V drugi tekmi so bili domačini boljši z 49:43 (17:22), najboljši strelec pa je bil I. Emili (15 točk).

Tudi starejše Kontovelovo moštvo je odigralo dve tekmi in proti mladincem Iskre Idrije tudi obakrat izgubilo s 56:62 (29:32) in z 59:63 (30:32). Na obeh tekmah je bil najboljši strelec Rebula s 15 oz. 17 točkami.

Naj omenimo, da je naše društvo navezalo z domačim klubom Iskra Idrija odlične prijateljske stike in ga je že povabilo na mednarodni kadetski turnir, ki bo 16. in 17. septembra na Kontovelu in na katerem naj bi nastopil tudi beograjski Partizan. (Jan)

Bregovi nogometaši vadijo v Kočevju

Kot po navadi se tudi letos nogometaši mladinskih ekip ŠD Breg mudijo na 8-dnevnih pripravah za bližajočo sezono 89/90. Priprave se odvijajo v Kočevju, mestecu, ki je pobrateno z dolinsko občino. Dvaintrideset nogometašev, razdeljenih v tri skupine, trenira pod vodstvom dolinskim športnikom že znanih trenerjev Hafnerja ter Sluge, katerim se je letos pridružil še strokovnjak Valdrih, bivši igralec Kopra ter Maribora in dosednji pomožni trener članov koprške ekipe.

Povratak mladincev bo v nedeljo popoldan.

V ponedeljek začetek nogometnega turnirja Primorja Vdrugič za memorial »M. Štrekelj«

Po zdaj že uveljavljeni večletni tradiciji prireja FC Primorje tudi letos predprvenstveni večerni nogometni turnir, ki se bo pričel v ponedeljek, 28. t. m., in bo trajal do petka, 8. septembra, ko bo finalna tekma za prvo mesto.

Na drugi izvedbi memoriala »M. Štrekelj«, poimenovanega po nepozabnem dolgoletnem predsedniku proseškega društva, nastopa osem ekip in sicer: Breg, Gaja, Kras, Primorec, S. Marco Sistiana, Vesna, Zarja in Primorje.

Turnir se odvija po izločilnem sistemu. Med raznimi členi pravilnika je pomembno omeniti tistega, ki predvideva, da bo lahko vsaka ekipa nastopala s tremi izposojenimi igralci in da bo lahko med tekmo zamenjala kar štiri igralce. Vse tekme se bodo pričele ob 20.30. Pokal si bo v trajno last zagotovilo društvo, ki bo dvakrat zaporedno zmagalo na turnirju. S tem v zvezi spomnimo, da je lanski zmagovalček ekipa San Marica, ki je v finalni tekmi premagala trebenski Primorec.

V primeru ponovnega uspeha bi tako pokal dokončno osvojilo društvo iz Sesslana.

Kot je razvidno iz zgornjega seznama, na turnirju nastopa vseh sedem slovenskih ekip s Tržaškega, ki bodo letos igrane v drugi oziroma tretji amaterski ligi. Čeprav bo večina enajsteric v nepopolni postavi, a še zlasti kondicija ne bo še na višku kondicije, bomo že po teh prvih zahtevnejših tekmah lahko začeli razpravljati o možnostih vsakega moštva v prvenstvu ter o novostih, ki jih je vsako društvo pripravilo v teh tednih z upanjem, da bodo rezultati za vse čim boljši.

Podrobnejši spored memoriala bomo še objavili. (Š. M.)

Na turnirju v Fari

Juventini pošle moči

JUVENTINA - CORMONESE 0:2 (0:0)
JUVENTINA: Andreoli (Molinari),

Travagin, Di Lorenzo (Fedon), Trevisan, Chizzolini (Kranj), Venturini (Bressan), Andaloro, Bastiani, Tabaj, Cingerli, Furlan.

Juventini ni uspelo, da bi na prvem srečanju nogometnega turnirja v Fari premagala bolj kotiranega Cormoneseja, ki nastopa v promocijski ligi. Resnici na ljubo je sicer treba povedati, da so bili Štandrežci v prvem polčasu povsem enakovredni nasprotniku.

V nadaljevanju pa so »belo-rdečim« pošle moči in Krminčani so to izkoristili na najboljši način in dosegli dva zadetka.

Nastop v Fari pa je Juventini služil predvsem kot priprava na bližnje uradne nastope. Že v nedeljo bodo Štandrežci igrali za deželni pokal. Ob 16.30 se bodo namreč na Balamontiju srečali z Audaxom. Povejmo, da v isti skupini nastopata še Sovodnje in Pogio.

Tudi to srečanje bodo odigrali v nedeljo. (ik)

Priprave na žensko odbojgarsko C-2 ligo Na delu tudi Agorest

Po odhodu kakih tridesetih mladink na enotedenske priprave v Tolmin, so se v začetku tedna začeli treningi tudi za člansko postav Agoresta, ki bo tudi v novi sezoni preizkusila srečo v ženskem odbojgarskem prvenstvu C-2 lige.

V letošnji sestavi šesterke je prišlo do nekaterih novosti, najpomembnejša pa se tiče trenerja. Dosedanjšega vodjo članske postave Leotto je namreč zamenjal Miran Strgar, ki je pri Agorestu dobro znan. Strgar, bivši Domov trener in igralec, je namreč svojo trenersko pot pri Agorestu začel kot vodja članske postave, zatem pa se je nekaj let posvetil mladinskemu sektorju. Lanska ne najbolj uspešna prvenstvena pot ekipe (7. mesto) pa je vodstvo Agoresta narekovalo, da se je odločilo za zamenjavo trenerja. Povedati je namreč treba, da so dekleta v nekaterih srečanjih igrala na višini najboljših, to se pravi, da so bila kos tudi ekipama Ottica Tommasini in Villacher Bier, ki sta napredovali v višjo ligo.

Zamenjava trenerja pa ni edina novost letošnje postave. Ekipa sta na-

mreč zapustili Scozzierova in Rupilova, ki sta bili na posodo in sta pri Agorestu igrali s spremenljivo srečo. Od »starejših« igralc pa so ostale vse (Klemše?), v ekipo pa je trener vključil še štiri mlajše odbojkarice, ki so do lanske sezone nastopale v mladinskih ligah. To so Barbara Pavšič, Morena Krašček, Maša Braini in Katja Florenin. Miran Strgar bo imel na razpolago še Nevijo Černic, Laro Vižintin, Svetlano Primožič, Majo Petarin, Ivano Roner, Raffaelo Zavadlav, Loretto Marassi in Barbaro Lovisutti.

Dekleta Agoresta trenirajo v Sovodnjih oziroma v telovadnici Kulturnega doma. S pripravami bodo nadaljevala do 9. septembra, ko bodo v Novi Gorici odigrala prvo prijateljsko srečanje.

Desetega septembra se bodo udeležila turnirja Bazoviških žrtev, ki ga prireja SZ Sloga; od 15. do 17. septembra pa bodo odšla na krajše priprave v Tolmin. Ob povratku se bo začel že uradni del nastopov za deželni pokal. (ik)

Jugoslovansko motociklistično prvenstvo Robi Hmeljak za naslov

Repenski motorist Robi Hmeljak je po dveh letih nekakšnega počitka letos ponovno intenzivno poprijel s tekmovanji. Kot že v prejšnjih letih, nastopa pod pokroviteljstvom jugoslovanskega kluba in je na nedavnih dirkah, veljavnih za jugoslovansko državno prvenstvo v Slavonski Požegi, osvojil prvi mesti tako v razredu 125 ccm kot z motorjem do 175 ccm.

Tekme v Slavonski Požegi so bile tretja preizkušnja za državni naslov. Iz prvih dveh ima Hmeljak v razredu do 125 ccm eno drugo in eno tretje mesto. Do odločitve manjkata še dve dirki in sicer 17. septembra v Banja Luki in teden dni kasneje na Grobniku. Hmeljak bi moral za osvojitev naslova v obeh dirkah zmagati, ker ima prvouvršeni na začetni lestvici, Gregor Gorenc iz Domžal, 5 točk naskoka. Hmeljak meni, da je s svojo hondo na približno enakem nivoju kot nasprotnik in z realističnim optimizmom pričakuje obe odločitvi.

V razredu do 175 ccm je Hmeljak nastopil samo dvakrat in obakrat zmagal. Samo dva nastopa ga na lestvici precej obremenjujeta in zaostanek znaša 13 točk. V športu, ki terja velike materialne izdatke, je Hmeljak popoln amater. Motorja pripravlja skupaj z Mariom Rapotcem in ima resne načrte, da bi v prihodnji sezoni nastopal še bolj intenzivno kot v letošnji. Letos je med drugim opravil tudi dve gostovanji v NDR in na Češkoslovaškem. (K. B.)

Kljub letom še polni moči

Konec tedna so člani Sindikata upokoencev CGIL dva dni praznovali v Ljudskem domu pri Korošcih. Srečali so se z delavci in mladino ter imeli zelo bogat kulturno-sportni in zabavni spored. Organizirali so tudi tekme v balinanju in v »briškoli-tresetek«, katerih se je udeležilo lepo število članov sindikata, kot vidimo na sliki, ki jo je Mario Magajna posnel po nagrajevanju.

Državno prvenstvo optimistov v Tržiču Nimajo sreče z vetrom

V Tržiču je te dni zbranih kar 117 mladih jadralcev, ki se potegujejo za italijanski naslov v razredu optimist. Žal z vremenom nimajo dosti sreče, saj vetra ni od nikoder. V sredo je bila na vrsti prva preizkušnja, ki pa so jo začeli z veliko zamudo in je tudi niso izpeljali prav do konca, tako da je bolj bila podobna mini-regati. Svojega predstavnika na tem prvenstvu ima tudi Sirena, in sicer Nevja Sabadina, ki je regato izpeljal s spremenljivo srečo, saj je pristal na 80. mestu.

Včeraj je bila v programu druga regata, vendar primernege vetra vse do poznih popoldanskih ur ni bilo od nikoder.

Na tem prvenstvu je bil za trenerja tekmovalcev iz 11. cone izbran član Sirene Lorenzo Bogatec, kar je lepo priznanje tako znanj kot tudi za to naše društvo.

Mladi jadralci Sirene in Čupe pa so se konec tedna udeležili conskega tekmovanja v razredu optimist. V konkurenci 27 tekmovalcev se je uveljavil član društva iz S. Gorgia, naši pa so se takole uvrstili:

4. Alenka Pertot (Sirena); 5. Ivan Zidarič (Čupa); 8. Andrej Močilnik (Sirena); 9. Andrej Petaros (Čupa); 12. Aleš Omari; 19. Katerina Macho; 20. Danjel Leone; 21. Nastja Milič; 22. Ksenija Breclj; 23. Marco Settini; 24. Dario Košuta; 25. Andrej Kocman; 26. Katja Omari (vsi Sirena).

obvestila

ŠPORTNI ODSEK KD DANICA organizira 4. teniški turnir za posameznike, ki se bo začel 1. septembra. Vpisovanje (do 29. t. m.) sprejema Boris Cotič (tel. 882380).

KOŠARKARSE SEKCIJE ŠD KONTOVEL, ŠD POLET IN ŠD SOKOL vabijo na sestanek vse kadete (letniki 1973 in 1974) in njihove starše za sestavo ekipe, ki bo nastopila na deželnem prvenstvu. Sestanek bo v ponedeljek, 28. t. m., ob 20.30 na sedežu ŠD Kontovel.

KOŠARKARSKI KLUB BOR vabi igralce letnika 1975 (naraščajniki) na prvi trening, ki bo danes, 25. avgusta, ob 16.30 v Borovem športnem centru. Morebitni novinci tega letnika, ki bi želeli začeti s košarko, naj predhodno telefonirajo trenerju Luki Furlanu (tel. 734344).

FC PRIMORJE obvešča člane mladinskih nogometnih ekip, da se treningi vršijo vsak dan na igrišču od 17. ure dalje.

Naročnina: mesečna 16.000 lir - celoletna 192.000 lir; v SFRJ številka 6.000.- din, naročnina za zasebnike mesečno 30.000.- din, trimesečno 85.000.- din, letno 320.000.- din, upokoenci mesečno 25.000.- din, trimesečno 65.000.- din, polletno 120.000.- din, letno 240.000.- din. Naročnina plača na vnaprej se med letom ne poviša.

Poštni tekoči račun za Italijo

Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593

ADIT 61000 Ljubljana

Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 72.000 lir. Finančni in legalni oglaš 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 108.000 lir. Mali oglaš 760 lir beseda. Ob praznikih povišek 20%. IVA 19%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

25. avgusta 1989

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tix 460894
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 85723
CEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Marko Waltritsch

Izdeja
in tiska

ZTT
Trst

FIEG

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

V univerzitetnih središčih se bo v kratkem začelo novo akademsko leto Kitajski študenti ne bodo kaznovani zaradi sodelovanja na demonstracijah

PEKING — Kitajski študentje, ki so sodelovali v demonstracijah na Tienanmenu ne bodo kaznovani, prav tako pa kitajske sodne oblasti nimajo nobenega namena, da bi te študente pošiljale na »posebno prevzgojo z delom«. Te trditve prinaša včerajšnji uvodnik v osrednjem kitajskem dnevniku Ren Min Ribao, ki skuša odpra-

viti strah študentov, ki so se pred kratkim počasi že začeli vračati v pekinška študentska nase-lja.

Pekinski časopis nadalje piše, da je treba z razumevanjem sprejeti vse probleme, s katerimi se starši in študentje srečujejo ob začetku novega akademskega leta. Pri tem pa pisec uvodnika poudarja, da naj bi univerzitetni centri postali »vrtovi, kjer mladi pridobijo vso kulturo, nikakor pa ne smejo postati centri upora.« Člankar še piše, da kitajska vlada ni nikoli trdila, da so bili študenti tisti, ki so zanetili upor na Tienanmenu, »temveč so bili le orodje v rokah oseb, ki so pripravljale zaroto proti obstoječemu redu na Kitajskem.

Zato vsi tisti, zagotavlja časopis, ki so sodelovali v demonstracijah in v gladovni stavki, ne bodo kaznovani. Osrednji pekinški dnevnik tudi trdi, da se morajo študenti otestiti strahu, da bi jih skušali »ideološko prevzgjati.« Vendar pa so v uvodniku ponovljene vse že pred časom izrečene kritike na račun študentov, ki so obtoženi, da ne razumejo kitajske stvarnosti, da ignorirajo marksizem in da precenjujejo svoje sposobnosti.

V članku študentom tudi svetujejo, da naj »tesneje sodelujejo v družbenem življenju države, predvsem pa naj se spoznajo z življenjem delavcev in kmetov.« Svoje napake naj bi študenti razumeli tudi, če bi brali dela Deng Xiaopinga. Za konec članka je prihranjeno še opozorilo, da je mesto na univerzi namenjeno le tistim, ki so pripravljeni študirati in da bodo univerzitetne oblasti izključile vsakogar, ki bi sku-

šal trmasto vztrajati pri kakršni koli ilegalni dejavnosti.

Študentov v naseljih res nihče ne preganja. Zato pa morajo obvezno hoditi na politična predavanja in kot se je izvedelo iz uradnih kitajskih virov, bo ideološka usmeritev pri študiju že v naslednjih mesecih spet pridobila na pomenu. To pomeni, da bo spet v ospredju stari koncept študija, ki je dejal prednost ideologiji pred strokovnostjo in ki ga je leta 1978 ob svojem prihodu na oblast ovrgel Deng Xiaoping.

Kitajska vlada je tudi sklenila, da bodo morali vsi tisti, ki so diplomirali v zadnjih letih (to velja tudi za že zaposlene), na eno ali dveletno delo na deželo. Za bruce pekinške univerze Beida pa so oblasti sklenile, da bodo morali naprej odslužiti 12-mesečni vojaški rok, šele nato pa se bodo lahko posvetili izbranemu študiju.

Beida je najbolj cenjena kitajska univerza in že po tradiciji tudi politično najbolj aktivna. To se je pokazalo tudi v zadnjih študentskih manifestacijah in zato ni čudno, če so prav za Beido oblasti sprejele posebne ukrepe. Tako so tudi liberalnega rektorja Ding Shisuna zamenjali z Wu Shuqingom, ki je znan zaradi svojih ortodoksnih stališč. Predavanja na Beidi se bodo letos začela šele sredi oktobra, kar je šest tednov kasneje kot v drugih univerzitetnih središčih. Kot poročajo kitajski viri, je zamudo treba pripisati dejstvu, da morajo profesorji (mnogi od njih so se med demonstracijami odločno postavili na stran študentov) najprej opraviti posebne politične tečaje.

Jeremija nadzoruje

Petletna gorila Jeremija skupaj s paznikom »ocenjuje«, če gradbeni delavci dobro opravljajo dela v bristolskem živalskem vrtu (Telefoto AP)

12 let zapora za protirevolucionarja

PEKING — Čeprav kitajski tisk že več kot mesec dni ne poroča o aretacijah protirevolucionarjev in kaznih, je dnevnik iz Qinghaja objavil vest o obsodbi Yu Zhengwuja. Zhengwu je bil obsojen na 12 let zapora pod obtožbo, da je sodeloval in delno organiziral demonstracije v deželi Qinghaj ter da je ščuval prebivalstvo k protestu.

Yu Zhengwu je star 23 let, do aretacije pa je bil zaposlen v arhivu dežele Jiangxi. Med spomladanskimi demonstracijami je policija menda aretirala na tisoče oseb, večina pa jih je še v zaporih. V Pekingu pa je končalo v zaporu kakih 5 tisoč oseb, ki so osumljene, da so tako ali drugače podprle ali spodbudile študentski upor.

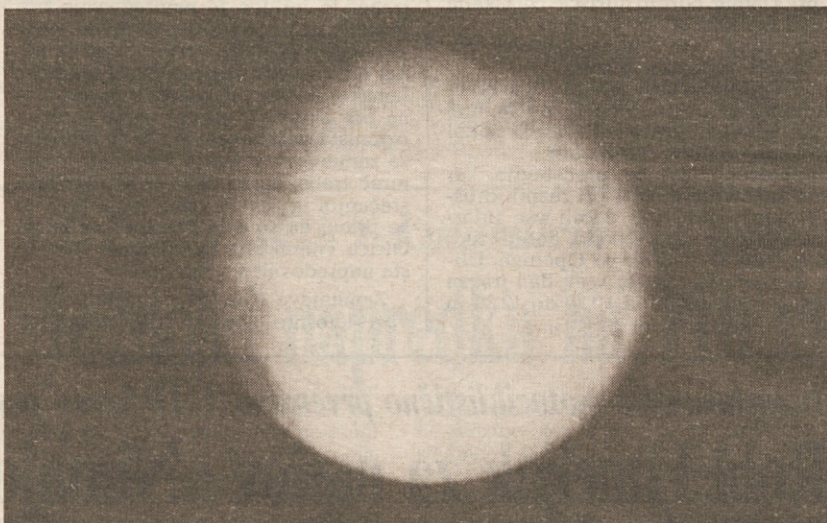
Aretirana bivša policaja zaradi prodaje orožja

NOVI SAD — Zaradi zlorabe službenega položaja in utaje so sprožili postopek proti bivšemu namestniku sekretarja mestne uprave za notranje zadeve v Novem Sadu Žiki Vuliću. Postopek so sprožili tudi proti Marinku Petrovu, ki je Vuliću pomagal pri prodaji in poklanjanju orožja, ki so ga odvzeli občanom.

Vulić in Petrov, ki sta zdaj upokojena, sta od leta 1983 prodajala in poklanjala odvzeto orožje. Vulić je kot namestnik sekretarja mestne UNZ Novi Sad kupcem preskrbel tudi uradna dovoljenja za nakup in nošenje orožja.

Oba obtožena so aretirali in danes ju bodo prepeljali v preiskovalni zapor.

Triton z Voyagerja 2

Tako zgleda Neptunova luna Triton, kot jo je z razdalje 2,7 milijona km posnel ameriški satelit Voyager 2 (Telefoto AP)

Kamora je na jugu spet poskrbela za krvavi dan

SALERNO, BRINDISI — Organizirani kriminal, v tem primeru gre za kamoro, se je včeraj ponovno razbesnel. V nekaj urah so pod streli umrle tri osebe, ena žrtev je nedolžen otrok, drugi otrok pa se še bori s smrtjo.

V letoviščarskem kraju Agropoli pri Salerno so neznanci v zasedi pričakali 32-letnega Giuseppea Pannoneja. Mož je z dvema nečakoma, 5-letno Carmelo in 8-letnim Luigiem, čakal ženo, ki je šla nakupovat v neko veleblagovnico. Trojica je sedela v avtomobilu, ko so se nenadoma približali vsaj trije neznanci in začeli slepo streljati. Pannone je bil pri prči mrtev, hudo ranjena otroka pa so sprejeli v bolnišnico. Mala Carmela, ki je hčerka enega od Pannonejevih bratov, je podlegla ranam, Luigi pa je še vedno v smrtni nevarnosti. Giuseppe Pannone je pred kratkim prišel iz zapora, kjer je prese-

del šest let zaradi sodelovanja s kamorističnimi organizacijami.

Druga žrtev kriminalnega obračunavanja je Giuseppe Ancona, ki je že imel opraviti s policijo zaradi uživanja in razpečevanja mamil. Neznanci so mu sledili do samega mestnega središča v Brindisiu, kjer so ga pred nekim barom ustrelili. Preiskovalci še raziskujejo, ali je Ancona res imel kako zvezo s kamoro, kajti doslej so ga poznali le kot zasvojenca z mamilom. Način umora pa je na las podoben mafijskemu oziroma kamorističnemu maščevanju.

V neposredni bližini zapora v Brindisiu pa je le nekaj ur po prvem zločinu prišlo do novega poskusa umora. Morišci so pred zaporom pričakali 52-letnega Benita Nišija in ga hudo obdelali s strelnim orožjem. Nisi prestaja zaporno kazen zaradi nedovoljene posesti orožja in prekupevanja z eksplozivom, vendar uživa delno prostost.

Ob avstrijsko-madžarski meji cvete donosna kupčija na ramenih Vzhodnih Nemcev, ki bežijo na zahod

Vzhodnonemški beguncem kažejo pot iz Madžarske v Avstrijo tudi take table

DUNAJ — Pomoč prebivalcev avstrijskih obmejnih vasi vzhodnonemškim beguncem (po zadnjih podatkih jih je od začetka julija iz Madžarske v Avstrijo pribežalo več kot 3300), ki ilegalno prestopajo madžarsko mejo, je le eden od vidikov sedanje svojevrstne drame na madžarsko-avstrijski meji. Odločitev tisočih Vzhodnih Nemcev, ki letujejo na Madžarskem in žele preiti v Avstrijo, pomeni namreč cvetoč posel za profesionalne tihotapce, ki za masten zaslužek ponujajo varen prehod v Avstrijo, pereč problem pa je tudi lastnina - še posebej avtomobili -, ki jo ubežniki puščajo za seboj.

Prebivalci Mörbischa in ostalih gradiščanskih krajev obmejnega področja, kjer Vzhodni Nemci najpogosteje prestopajo mejo, so pomagali pri postavitvi treh provizoričnih taborišč avstrijskega Rdečega križa. Prostovoljci s terenskimi vozili krožijo ob meji, pobirajo onemogle begunce in jim nudijo prvo pomoč, nekateri pa se v nočnih urah podajo na madžarsko stran in vodijo zbegane begunce po varnih tihotapskih stezicah in skozi močvirja ob Nežiderskem jezeru na drugo stran. Profesionalni tihotapci z obeh strani pa ponujajo svoje usluge v kampih na madžarski strani, kjer Vzhodni Nemci letujejo. Cena za varen prehod meje po osebi niha med 1000-2000 (seveda zahodnih) nemških mark, neredko plačilo madžarskim vodičem za prehod cele družine pa je bodisi družinski trabant, wartburg ali lada. Na Madžarskem, kjer imajo podoben vozni park, je spričo pomanjkanja rezervnih delov avto mogoče prodati po delih. Sicer pa vzhodnonemški ubežniki poročajo, da so si nekateri posamezni sonarodnjaki, ki ne namestajo na Zahod pa tudi posamezni lokalni prebivalci začeli prilastiti lastnino tistih, ki so prešli na avstrijsko stran.

Vzhodnonemški ubežniki so pustili za seboj več kot 300 vozil in avtomobilskih prikolic, ki so večinoma parkirani na ogromnem parkirišču v bližini obmejnega madžarskega mesteca Soprona. Z nekaterih počasi izginjajo posamezni deli, zapuščena vzhodnonemška vozila pa so prav tako priljubljene »igračke« okoliških madžarskih otrok. Poizkusi, da bi se ubežniki dokopali do svojih avtomobilov, odražajo absurdnost mednemških odnosov. Ubežniku, ki se vrne na Madžarsko z zahodnonemškim potnim listom, s katerim ga opremi zahodnonemško konzularno-diplomatsko predstavništvo na Dunaju, madžarske oblasti seveda ne ovirajo prihoda in odhoda, saj je zanje odslej zahodnonemški državljani, ki je legalno pripotoval na Madžarsko. Avtomobil

bila, ki ga je (hipotetično morda le dan prej) zapustil na Madžarskem pa z zahodnonemškimi dokumenti ne more odpeljati iz države, saj je to uradno lastnina vzhodnonemškega državljana, njegovi vzhodnonemški dokumenti pa itak niso veljavni za legalen prehod madžarsko-avstrijske meje. Sicer pa se Madžarski spričo množičnih pobegov Vzhodnih Nemcev obetajo dodatni glavoboli: sklicujoč se na bilateralni sporazum z Madžarsko oblasti NDR imetje vzhodnonemških ubežnikov zahtevajo zase, ZRN pa bo na temelju argumenta, da so to »novi državljani ZRN« in zato, da bi ubežniki prišli vsaj do svojih avtomobilov, madžarskim oblastem po vsej verjetnosti postavila isto zahtevo.

BOJAN GROBOVŠEK

Avstrijski rdeči križ nudi beguncem med drugim tudi obutev

(Telefoto AP)